

Novi temelji Iskre — branže

Minuli teden je bila v Ljubljani razširjena seja sindikalne konference Zdrženega podjetja Iskra. Udeleženci so najprej obravnavali predlog akcij za konstituiranje samoupravnih in poslovnih organov SOZD — Elektrovinska industrija Ljubljana. Na seji so tudi že predložili kandidatno listo, ki so jo udeleženci soglasno sprejeli.

Za predsednika delavskega sveta SOZD so predlagali Vladimirja Logarja, nadalje pa so se strinjali s predlogom, da za vršilca dolžnosti predsednika poslovnih organov imenujejo generalnega direktorja ZP Gorenje Ivana Atelška, za namestnika pa generalnega direktorja ZP Iskre Jožeta Hujsa.

Kandidati za člane posameznih odborov iz ZP Iskra so:

- za poslovni odbor Jože Hujs, Anton Stipanič, Alojz Žumer, Ivo Klešnik in Aleksander Mihev
- za odbor za programiranje raz-

voja Miloš Kobe, Miro Jančigaj in Franc Vreček

- za odbor za gospodarsko načrtovanje Ilija Medič, Edi Delopst in Slavko Fatur

- za odbor za tržištvu Ludvik Kranjc, Simon Primožič in Andrej Pardubski

- za odbor delavske kontrole Vincenc Kokelj, Franc Križnar in Aleksandra Gorup,

- za razpisno komisijo za izvedbo razpisa in imenovanja predsednika poslovnih organov pa Bogo Mohor, Stane Preskar in Jože Čebela.

Med določanjem članov poslovnih in samoupravnih organov so

Generalni direktor ZP Jože Hujs.

stremeli za tem, da bi res našli in izvolili ljudi, ki obvladajo posamezna področja dela. Stremeli so tudi za enakopravno zastopanostjo predstavnikov vseh dejavnosti Iskre in tudi regionalnim načelom.

V nadaljevanju seje sindikalne konference ZP Iskra so soglasno podprli predlog, da je treba ustanoviti skupno sindikalno predsedstvo, in to z zlitjem predsedstev ZP Iskra in ZP Gorenja v eno telo.

To skupno predsedstvo so že ustanovili na seji ožjega političnega aktiva ZP Iskra in ZP Gorenja, ki je bila v ponedeljek, 30. septembra, v Aparatih v Ljubljani. O tej slednji seji poročamo na drugem mestu.

Sestanek sindikalne konference ZP

Iskra se je po glasovanju o formiranju skupnega sindikalnega predsedstva nadaljeval z govorom generalnega direktorja ZP Iskra Jožeta Hujsa. Zbranim je podrobno obrazložil branžno reorganizacijo našega podjetja. Poudaril je, da se je želja po branžni reorganizaciji porodila že pred osmimi leti. Že takrat so se mnogi ubadali z idejo, kako bi Iskra še bolj utrdili, še bolj posodobili, še bolj okrepi. Po različnih preizkusih so Iskrini strokovnjaki ugotovili, da je branžna organiziranost edina pravilna pot, saj je Iskra že zdavnaj prerasla prejšnje oblike organiziranosti. Tov. Hujs je med drugim tudi dejal, da smo s tem, ko smo podpisali Samoupravni sporazum o združenju v sestavljeno organizacijo združenega dela — Zdrženemu podjetju Iskra postavili temelje novi Iskri, hkrati pa smo si že zastavili roke, do kdaj bo treba Iskra preobraziti, točneje pripeljati Iskra na nov sodobnejši tir — na bolj ustrezno pot.

„Ko sem postal generalni direktor, sem med drugim zahteval, da določila obeh samoupravnih sporazumov — o združenju v sestavljeno organizacijo združenega dela — ZP Iskra ter o združenju dela in sredstev med ZP Iskra in ZP Gorenjem čimprej uresničimo. Ko smo se lotili dela, smo ugotovili, da je to izredno zahtevna naloga. Zato smo se je lotili še bolj zavzeto ter jo vseskozi skušali pospešiti,“ je dejal generalni direktor Hujs.

Zatem je spregovoril še o poteku branžne reorganizacije ter se med drugim dotaknil tudi sprememb v Iskra Commerce in v IRI. Poudaril je, da je treba vsem delavcem zagotoviti delo, saj Iskra še kako potrebuje kadre. Poleg tega je treba delavcem zagotoviti socialno varnost. „Najprej so ljudje, potem pa je organizacija. Organizacija zaradi organizacije je nesmisel. Sama branžna reorganizacija naj omogoči, da bodo ljudje še bolj živeli,“ je izjavil tov. Hujs.

Omenil je, da se tudi v Gorenju pripravljajo na branžno reorganizacijo. Na istem načelu branžnega povezovanja se že združujejo nekatere organizacije v Sloveniji ter izražajo namero, da se pozneje pridružijo Sestavljeni organizaciji združenega dela — Elektrovinske industrije Ljubljana.

3-članska delegacija delavske partije LDR Koreje pod vodstvom člana politbiroja in sekretarja CK delavske partije JANG HJONG SOBA je 27. septembra obiskala ATC Labore. Goste so spremljali ob ogledu proizvodnje ter sodelovali v razgovorih z njimi Vlado Šestan, predsednik komisije za mednarodne odnose pri CK ZKS, Martin Košir, sekretar medobčinskega sveta za Gorenjsko, sekretar komisije ObK ZK Kranj Stane Mihalič, ter predstavniki Iskre. Foto: I. O.

ISKRA — NAPRAVE, LJUBLJANA

Pripravljajo 5- in 10-letni načrt razvoja

Skladno s pripravami za izdelavo petletnega družbenega plana v SRS tudi v naši organizaciji načrtujemo pot, po kateri bomo hodili v naslednjih letih. Naš srednjeročni oziroma dolgoročni načrt gospodarjenja obsega — zaradi posebnih pogojev, v katerih delujemo — obdobje tja do leta 1985.

Poglejmo osnovne kazalce, ki osvetljujejo naše načrte za naslednje desetletje:

leto	Prodaja po sedanjih cenah	Zaposleni	(v milj ND) Dobiček
1974	96 milj.	475	10 milj.
1975	125 milj.	520	14 milj.
1977	165 milj.	600	19 milj.
1979	220 milj.	710	23 milj.
1981	292 milj.	850	28 milj.
1983	319 milj.	870	30 milj.
1984	340 milj.	930	33 milj.
1985	379 milj.	960	36 milj.

Na čem temeljijo ocene bodočega razvoja?

Ob načrtovanju desetletnega načrta je vsekakor prva naloga in izhodišče trezen in nepristranski pregled dosedanjega razvoja. Organizacija, ustanovljena v letu 1962, je po treh letih začetnih, več ali manj običajnih težav, v letu 1966 prvič zabeležila dobiček v višini dobrih 3 milijonov ND ob prodaji, ki je tedaj dosegla 32 milj. ND. Od tedaj — torej v osmih letih — se je skupna prodaja potrojila, dobiček presega 10 milj. ND na leto, skupni ustvarjeni poslovni skladi v tem obdobju pa so se od ničele povzpeli na preko 60 milj. ND koncem leta 1974.

Ob vseh treh — vsekakor zavirljivih — uspehih pa ugotavljamo, da preteklo obdobje še daleč ni bilo vzgledno.

Kolektiv se je šele porajal, pri kupcih — posebno pri JNA smo se šele uveljavljali — načrti gospodarjenja so obsegali največ obdobje dveh let in zato je prihajalo do občasnih zastojev ali relativno počasne rasti — eno od teh obdobji je tudi leto 1974.

Katera so izhodišča za planiranje v naslednjem desetletju?

Predvsem so tu dolgoročne pogodbe z JNA, ki pri nekaterih izdelkih segajo tja do leta 1985 in vsekakor pomenijo hrbtenico našega plana razvoja. Da je ta hrbtenica čvrsta, naj pove podatke, da je obseg sklenjenih poslov z JNA v tem trenutku preko 700 milj. ND po sedanjih cenah, da v obdobju naslednjega leta upravičeno računamo še z dodatnimi 250 milj. ND novih poslov, zaradi slikovitosti pa povejmo še, da je npr. za leto 1980 polovica takratnih proizvodnih kapacitet že prodanih JNA.

Drugi stabilni element v našem planu je povezava s prodajno službo Iskra — Commerce, ki je v štirih letih našega „zakona“ dvignila nivo prodaje od skromnih nekaj milijonov ND v letu 1970 na ustaljeni povpreček preko 50 milj. ND v letih 1974 in 1975. Vse težave in kritike, ki jih je imel Iskra — Commerce na naše delo, mi pa na njihovo, se ob treznem in

mirnem pregledu prehojene poti pokažejo le kot koristna vzpodbuda za še boljše delo obeh partnerjev. Prodaja na domačem trgu zatorej planiramo s skromnim — preskromnim povečanjem med 12—15% letno. Smatramo, da bi predvsem v panogi UKV naprav moral naš delež prodaje na domačem trgu naraščati — če bomo kvalitetni, ceneni in v prodaji dovolj gibčni. Za leto 1980 predvidevamo, da bo okoli 50% naše prodaje odpadlo na panogo usmerjenih zvez, ostale panoge telefonija,

telegrafija, UKV in posebna proizvodnja pa si bodo razdelile drugo polovico programa, pri čemer bodo absolutnih zneskih prodaje vse panoge v porastu. Morda je na mestu pomislek, da izvira taka sestava proizvodnje, ki se od sedanje precej razlikuje — iz dejstva, da so prodajne pogodbe za panogo usmerjenih zvez že sklenjene, za ostale panoge pa je razvoj prodaje le predviden na osnovi dosedanjih dogajanj — torej iz prevelike skromnosti pri postavljanju ciljev?

Vsekakor so naše želje — posebno v telefoniji — večje in v naslednjem generalnem planu razvoja PTT omrežja moramo doseči večji komercialni uspeh kot v preteklem, ko so nas nekoliko ovirali tudi različni interesi v ZP „ISKRA“.

Tu prihajamo do tretjega stebra, na katerem sloni naš gospodarski načrt — to je do povezave v branžno organizacijo, v katerih bo zagotovljeno usklajevanje koristi partnerjev po eni strani, po drugi pa preprečeno nepotrebno razvijanje kadrovskih potencialov ter osnovnega in obratnega kapitala. Seveda bo treba ob operativnem organiziranju branž upoštevati posebnosti partnerjev, pri čemer je za našo organizacijo najpomembnejše dejstvo, da mora sodelovanje z največjim kupcem — JLA — ostati tako tesno povezano in operativno gibčno kot do sedaj. Te zahteve partnerja bo treba vsekakor vgraditi v sistem sodelovanja v branži, misliti pa bo treba tudi, da se v naši organizaciji, v „Elektroniki“ v Horjulu in IRI poraja — recimo podbranja — „prenosna tehnika“ s svojimi specifičnostmi. V širše pojmovanem branžnem dogovarjanju si obetamo precej tudi od razgovorov z „EI — NIS“, ki naj bi prinesli določeno delitev dela in usklajeni nastop pri kupcih.

Samoupravni organi naše temeljne organizacije bodo razvojni načrt podrobno izdelali in razširjeni na vsa področja življenja v tovarni — pregledali še v tem letu. Ob tej priliki bomo za naše glasilo pripravili podrobnejše obrazložitve in prikaze naše bodoče poti.

28. septembra so obiskali Iskrino tovarno telekomunikacij na Laborah predstavnik ameriškega ministrstva za trgovino ter precejšnje število velikih ameriških elektronskih družb. Ti so se v Beogradu udeležili mednarodnega seminarja o telekomunikacijah, nakar so si ogledali še ATC, propagandni film „To je Iskra“ ter se pogovarjali s predstavniki ZP Iskra o možnostih sodelovanja. Foto: V.B.R.

Našo tovarno Elektromehaniko v Kranju si je 27. septembra ogledala tudi delegacija zahodnonemških predstavnikov elektrogospodarstva.

POMEMBNA UVELJAVITEV

pogojem in objektivno delo natečajne komisije sta bila dovolj, da je Iskra dobila posel, ki bo ob dokončni uresničitvi dosegel vrednost 7 milijonov dinarjev. S tem bo z novimi radio aparaturni solidno opremljeno celotno naše ribiško ladjeve za dobo 2 do 3 let.

Z opravičenim optimizmom pa lahko hkrati pričakujemo, da bo ta uspeh tovarni v Horjulu na stečaj odprla vrata za plasman te uspele aparature tudi na inozemska tržišča, saj se ob prizadevanju Iskra Commerce na tem področju že kažejo nekatere konkretne možnosti, ki utegnejo uveljavitev doma, uspešno razširiti tudi v tujino.

Tovarna v Horjulu ima na razpolago ves potreben material za prvo serijo aparaturn OM-5, ki naj bi jo dokončali nekako sredi decembra tako, da bi bila do konca leta lahko že dobavljena. Drugo serijo aparaturn bo treba izdelati in dobaviti do prihodnjega poletja, pri čemer pa bo ta serija postaj že tolikšna, da je bo del mogoče tedaj dobaviti tudi že na nekatera tuja tržišča kot na primer v Venezuelo, Bangladeš in drugam.

Ta poslovni uspeh in pomembna uveljavitev tovarne „Elektronika“ v Horjulu prav gotovo ni le slučajen dosežek, pač pa plod prizadevanj njenih strokovnjakov, razvojnikov in proizvajalcev, ki se dobro zavedajo pomena takih uspehih izdelkov za nadaljnji napredek in procvit tovarne. O aparaturi OM-5, o njeni proizvodnji in nadaljnem prodiru doma in v svetu bomo v „Iskri“ prav gotovo še kdaj spregovorili, saj že zdaj kaže, da bomo za to imeli utemeljene razloge. Vsem pa, ki so prispevali k nastanku in uspešni uveljavitvi radijske sprejemno-oddajne postaje OM-5, pa vsekakor gre zaslužen priznanje in čestitke z željo, da to ne bi bil zadnji pomembni dosežek horjulskega delovnega kolektiva.

— J. C. —

Dejavnost OO ZK v Bovcu

V Tovarni vžigalnih tuljav in ostale opreme v Bovcu je v osnovno organizacijo ZK včlanjenih 15 komunistov, ki so obiskovali malo politično šolo na občinskem komiteju. Tam so poslušali predavanja o marksizmu ter uvajanju delegatskega sistema na splošno in v OZD. Omenjena predavanja so poslušali po X. kongresu ZKJ, obravnavali vsebino sprejetih resolucij ter gradivo s kongresa. V septembru pa so imeli tudi seminar o praktičnem izvajanju sprejete politike za delo OZK.

Od 15 članov je približno polovica mladih. Vsi pa si prizadevajo za pridobitev novih članov.

Povezava med družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD je dobra in lahko je najti skupen jezik. Tudi sredstva za njihovo dejavnost so jim bila dodeljena v predvideni višini.

V.B.R.

Na novem delovnem mestu

Tov. MARJAN VRABEC, dosednji vodja splošnega sektorja v Instrumentih v Otočah in sekretar organizacije ZK v ZP Iskra, je v začetku septembra v celoti prevzel dolžnost predsednika Občinskega sveta zveze sindikatov v Radovljici; obiskali smo ga in povprašali, katerim nalagam se bo svet najprej posvetil.

„Primarna naloga sindikata bo spremljanje izvajanja ustavnih določil v praksi – tako v TOZD kot tudi v menjavi združenega dela in samoupravnih skupnostih. Isto pa velja tudi za samoupravne odnose v praksi.

Sekundarna naloga pa bo kompenzacija podražitev, kar trenutno ugodno poteka. Tudi akcija za nabavo cene ozimnice je v teku. Z Izvršnim svetom občine Radovljica smo se že dogovorili za enotne cene v okviru občine.

Ponovno se bo treba lotiti pričetke akcije za nakup šolskih knjig in učil za osnovne šole. Program bomo seveda morali prilagajati trenutnim razmeram.

Komisija za združeno delo pa preverja, kako so se delavci v resnici samoupravno organizirali v duhu nove ustave. V občini je namreč kup raznih enot, kjer so sedeži OZD in TOZD izven občinskih meja. Pri tem mislim predvsem na trgovino, gostinstvo, turizem pa tudi industrijo.“

In kakšno je stanje na področju kulture?

„Večjo aktivnost predvidevamo tudi na tem področju. V teku je organiziranje raznih umetniških razstav po delovnih kolektivih. Vse kulturne pridobitve moramo približati neposrednim proizvajalcem bolj kot je bilo to do sedaj v navadi. V tem smislu ne

bomo več popuščali sprenevedanju – namreč, da zgolj sredstva javnega obveščanja s TV vred in pa nekaj

Marjan Vrabc.

kinematografov s podpoprečnim programom predstav zadostujejo za kulturno življenje našega proizvajalca. Naša naloga na tem področju seveda ne bo ravno enostavna. Vendar pa menim, da bomo z dobro organizacijo in s smislom za resnične potrebe naših delovnih ljudi, predvsem pa z obilo dobre volje sposobni izpeljati vse zadane naloge. Tako smo zastavili tudi svoje delo v okviru predkongresne sindikalne aktivnosti.“ V.B.R.

ISKRA – TOVARNA GOSPODINJSKIH APARATOV, RETEČE

S SAMOUPRAVNIM SPORAZUMOM DO STANOVANJ

Spomladi so v Tovarni gospodinjskih aparatov v Retečah sprejeli samoupravni sporazum, po katerem rešujejo stanovanjsko problematiko zaposlenih. Namen tega sporazuma je, zagotoviti članom delovne skupnosti vse ugodnosti, ki jim jih nudi soustvarjanje dohodka OZD. Pri tem dajejo prednost tistim delavcem, ki imajo nižje osebne dohodke. Iz fonda za stanovanjsko gradnjo so letos razdelili kredite za individualno gradnjo 16 prosilcem, trem pa za nakup stanovanj, grajenih za trg.

Ker v Škofji Loki doslej deluje šele solidarnostni sklad, tudi v Tovarni gospodinjskih aparatov rešujejo nekatere najnujnejše stanovanjske probleme preko njega. Ko bo ustanovljena še Samoupravna stanovanjska skupnost v Škofji Loki in sprejeti vsi ustrezni akti, bodo tudi v omenjeni tovarni pristopili k organiziranemu in sistematskemu reševanju stanovanjske problematike zaposlenih.

Tudi pri današnji številki se nam je primerilo, da smo morali nekaj sestavov odložiti za prihodnjico. Avtorje prosimo za uvidevnost.

KF

Udeleženci razširjene seje konference ZP Iskra.

Novi temelji Iskre – branže

(Nadaljevanje z 2. strani)

Da bi branžna reorganizacija potekala uspešno, hitro in usklajeno v celotni Iskri, so na razširjenem sestanku sindikalne konference predlagali ustanovitev akcijskih odborov. Sestavljali naj bi jih predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov TOZD, predvidenih v posameznih branžah.

Za ustanovitev akcijskih odborov po branžah so zadolžili v branži telekomunikacije Vinka Šarabona, v elementih Ivana Metelka, v široki potrošnji Janeza Rakovca, v avtomatiki Ljuba Jamska, v avtoelektriki Jožeta Vodopivca in v EMO Jožeta Oštirja.

Tretja točka dnevnega reda je obsegala razpravo o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za graditev Iskrinega rekreacijskega centra v Pineti pri Novigradu. Konferenca se je strinjala s tem, da gre za predlog samoupravnega sporazuma v javno razpravo v vseh TOZD, pri čemer bo sindikat zastopal že sprejeta

stališča, da se čimprej začne z graditvijo tega prepotrebne objekta. Določili so tudi rok obravnave in podpisa – ta je 30. oktober 1974. Določila samoupravnega sporazuma je pojasnil vršilec dolžnosti direktorja Počitniške skupnosti Janez Šilc. Med drugim je udeležence opozoril, da bodo storili vse za razjasnitev morebitnih nejasnosti ter za nadaljnja tolačenja samoupravnega sporazuma.

Razširjeni sestanek sindikalne konference ZP Iskra se je končal z razpravo o položaju v sežanski Iskri

ter še nekaterih drugih aktualnih vprašanj. Glede pomoči, ki bi jo potrebovali v Sprejemnikih po nedavnem požaru, so izrazili željo, da bi tiste Iskrine tovarne, oz. TOZD, ki prodajajo Sprejemnikom sestavne dele, še naprej redno dobavljale planirane količine. S tem bi omogočile delavcem v Sežani redno proizvodnjo, saj so morali zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala pa tudi zaradi uničenih strojev začasno zapreti nekatere obrate.

Lado Drobež

ISKRA - ELEKTROMOTORJI ŽELEZNIKI

Vitalni in polni načrtov

Gaser Maks, 42-letni visokokvalificirani strojni mehanik in predsednik Centralnega delavskega sveta v Iskri v Železnikih, je kaj prijeten sogovornik.

Zanimiva je njegova pronicljivost in temeljitost, malo govori in veliko pove. Precej nam je povedal o novi

strukturi tovarne, o delu Delavskega sveta, o uspehih in načrtih.

Naša tovarna – je začel – se je v duhu nove ustave preorganizirala v dve TOZD in skupne službe. Pred reorganizacijo smo temeljito pretresli bomo strukturo vseh družbenopolitičnih organizacij in danes se vidi, da

ISKRA – ELEKTROMECHANIKA, KRANJ

Kako bo z ozimnico

Da je jesen tisti presneti čas, ko je žep najbolj ogrožen, dobro vemo. Izdatkov za kurjavo, šolske potrebe, čiste, toplo obleko in obutev ni ne konca ne kraja. Za nameček pa še ozimnica – le kako bomo zmogli, se sprašuje marsikdo. V kranjski Elektromehaniki so se dobro pripravili za pomoč socialno ogroženim sodelavcem pri nabavi ozimnice. V njihovi akciji bo sicer zajeta samo gotovina, saj bi za tako veliko OZD kot je Elektromehanika (7300 zaposlenih) predstavljala nakup živih prehodov organizacijsko breme. Spiski vseh, ki pridejo v obzir za omenjeno pomoč po sprejetih kriterijih in kategorijah, pa so že pripravljene. Sedaj jih pregledujejo tudi posamezne TOZD in dajejo svoje pripombe.

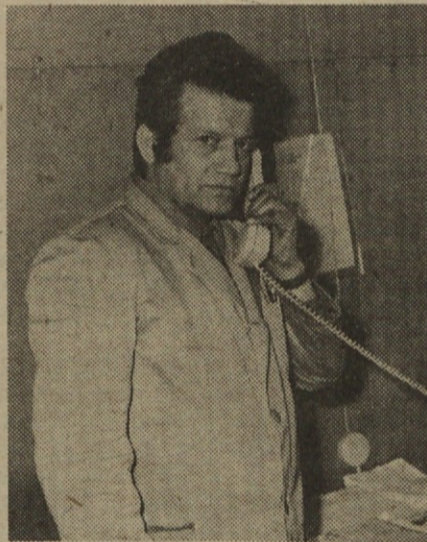
Katere kategorije socialno ogroženih so bile zajete v akciji za denarno pomoč pri nabavi ozimnice? Letos so to naslednje 4 skupine:

- 1) družine z najvišjim otroškim dodatkom
- 2) samohranilke, ki prejema srednji otroški dodatek (v povprečju pod 900 N din na člana družine)
- 3) družine, ki prejema srednji otroški dodatek in imajo tri ali več otrok
- 4) samohranilke, ki prejema najnižji otroški dodatek (izpod 1200 N din v povprečju).

Tisti v 1. skupini bodo po sklepu komisije prejeli po 250 N din na člana družine, 2. skupina po 200 N din, 3. skupina tudi, a samo na posameznega otroka, 4. skupina pa po 150 N din na člana družine.

Skupno število vseh, ki jih bo ta akcija zajela, je trenutno 969 oseb, od tega je 647 otrok in 146 samohranilk.

O odobritvi sredstev za ozimnico te dni razpravlja izvršni odbor sindikata Elektromehanike. V.B.R.

Maks Gaser.

smo prav ravnali, saj se kaže nova struktura v praksi kot praktična, funkcionalna in efektivna. Tako je začelo delo v TOZD Idrija s polno paro na vseh področjih, pravtako pa tudi v Železnikih. Posebno se je pokazalo, da so z novimi kompetencami odbori in komisije zelo temeljiti. Tako se lahko vsaka komisija ali odbor res poglobi v problematiko svojega področja in pretrese vsako vprašanje, ki ga rešuje, kar je bilo prej na Delavskem svetu težko, zaradi časa in nepoznavanja problematike v celoti. Zdaj pa prihajajo v odobritev ali potrditev že obdelani in izdelani predlogi, ki so temeljito osvetljeni in argumentirani. Poleg tega pa ima vsak oddelek „besedo“ pri odločanju, saj so delegati zastopniki tudi najmanjših oddelkov delovne organizacije.

Zadnje čase je naš Centralni delavski svet sprejel nekaj večjih odločitev. Tako smo sklepali o nabavi nove tehnične opreme, ki bo bistveno posegla v našo tehnologijo in storilnost. Povišali smo letos že drugič osebne dohodke, tako da smo jih letos dvignili v celoti za 20 procentov.

Naš največji uspeh v tem letu je dograditev nove proizvodne hale, ki že služi svojemu namenu. To je bila največja investicija, ki pa se bo, upamo, bogato obrestovala, saj smo dobili prepotreben prostor za avtomatske stiskalnice, nekoliko se je izboljšala

ISKRA – SPREJEMNIKI, SEŽANA

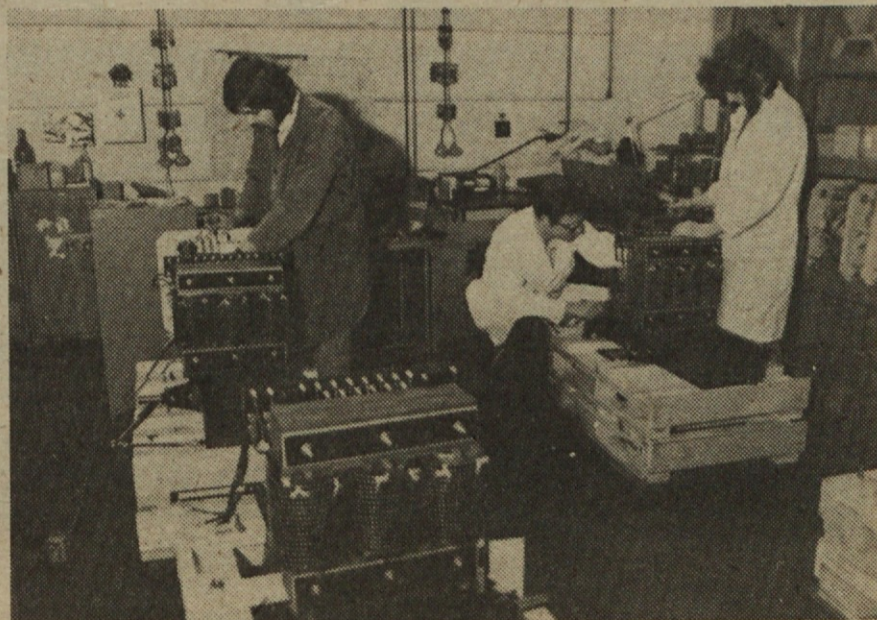
Tudi v Štorjah primanjkuje delavcev

V obratu Sprejemnikov v Štorjah serijsko izdelujejo ojačevalne naprave. Proizvodni program pa obsega tudi panelne enote za individualne ojačevalne naprave za potrebe matične OZD v Sežani ter Engineeringa za akustiko v Kranju. Obrat je trenutno nastanjen v poslopju nekdanjega združnega doma in je prostorsko precej utesnjen. Upajo pa, da se bodo razmere v doglednem času izboljšale.

Trenutno je v njem zaposlenih 23 proizvajalcev, katerih povprečni mesečni OD znaša 1600 N din. Glede na letni plan proizvodnje bi potrebovali še 8–9 ljudi, od teh 2 RTV mehanika.

Pri Delavski univerzi v Sežani je bila nedavno ponovno odprta šola za RTV mehanike, o čemer smo v našem glasilu poročali v prejšnji številki. Vsi učenci omenjene šole se usposablja za delo v Iskri – Sprejemnikih. Trenutno se pri Delavski univerzi v Sežani dopolnilno izobražujeta še 2 člana kolektiva obrata v Štorjah, iz matične OZD pa 10. Na ta način poskušajo vsaj delno ublažiti pomanjkanje kadrov s strokovnim profilom ter upajo, da bodo lahko v doglednem času povečali proizvodnjo, saj je naročil čedalje več.

V.B.R.

Iskra – tovarna električnih aparatov – obrat signalnih naprav v Stegnah: Ernest Šetrajčič, Polonca Ravnikar in Boris Brglez pri montaži varilnih izvorov. Teren za sedanji obrat SN že splaniran čaka nadaljnjo fazo del. Foto: J. C.

Dve leti v ZP Iskra

Kmalu bosta minili že dve leti, kar se je Tovarna antenskih naprav v Vrhniki pridružila k ZP Iskra. Pred tem jubilejem smo obiskali tovarno in se z direktorjem Francetom Fefrom pogovarjali o položaju tovarne v Iskri, ugodnostih, kot tudi pomanjkljivosti, ki jih na Vrhniki opažajo v ZP Iskra.

Tovarna antenskih naprav je začela sodelovati z Iskro še pred združitvijo in to z Iskra Commerce. Že vsa prodaja televizijskih anten, antenskega pribora, avtomobilskih anten in stabiliziranih usmernikov teče prek Iskra Commerce že od začetka leta 1972. Vrhnicanom pa ni uspelo prodajati prek IC še drugih svojih izdelkov, kot so npr. iskalce vodovodnih cevi in kablov, domofonskih naprav, svetlobnih stikal in še nekaj drugih artiklov. Resda predstavljajo ti izdelki le okoli 20 % celotne realizacija Anten. Pri Iskra Commerce zanje niso zainteresirani zato, ker je povpraševanje po teh izdelkih na trgu še izredno majhno.

Na Vrhniki so prepričani, da bi bilo treba obdelati tudi tržišče teh izdelkov, zlasti verjamejo v domofonske klicne naprave. Menijo, da bi lahko prodali več teh naprav, žal pa zaradi neraziskanosti tržišča in morda tudi slabe reklame, je povpraševanje po njih premajhno.

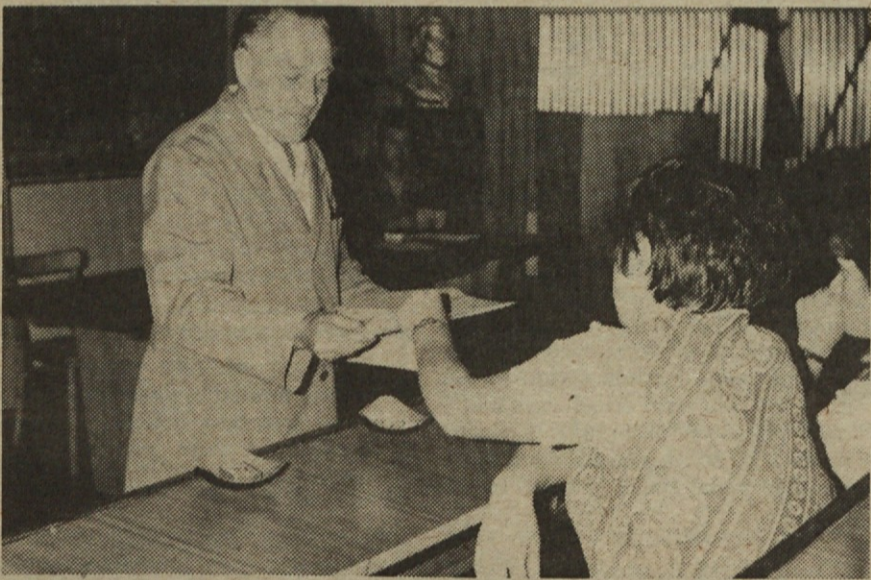
Odkar so postali enakopraven član v ZP so v vrhniški Iskri opustili izdelavo nekaterih artiklov in to zaradi prekrivanja programa z drugimi Iskrinimi organizacijami. Naj naštejemo le dva taka izdelka kot so pH metri in pretvorniki POBRI.

V Tovarni antenskih naprav so izredno zadovoljni s sodelovanjem z Iskra Commerce. IC jim namreč odkupi vso antensko proizvodnjo, v celoti gledano pa okoli 80 % njihove proizvodnje. To jim je omogočilo, da so začeli delati antene v večjih serijah kot pred vstopom v Iskro.

Kot vsako takšno posredno prodajanje na trg pa ima tudi to neke pomanjkljivosti. V Antenah čutijo pomanjkanje boljšega stika s prodajalci in potrošniki, saj le redko zvedo za njihove pripombe in želje o njihovih artiklih.

Kot že rečeno, so izredno zadovoljni s sodelovanjem z IC, poskusi sodelovanja z Iskrinimi tovarnami pa niso uspeli. Na Vrhniki pravijo, da je temu vzrok pomanjkanje delovne sile, katere v vrhniškem bazenu primanjkuje. Izhod vidijo v sodobnejši tehnologiji.

Pred združitvijo so imeli v takratnem majhnem podjetju sorazmerno širok proizvodni program, saj predstavlja ozka specializacija ob precejšnjih tržnih nihanjih določena tvegana. Z vstopom v ZP je ta bojazen več ali manj odpadla, s tem pa je podjetje lahko bolj pogumno stopilo po poti posodabljanja proizvodnje in specializacije.

In kakšna je prihodnost Anten?

Povpraševanje po antenah za široko rabo v Jugoslaviji so v začetku pokrivali skupaj z Elradom, pozneje pa je to proizvodnjo osvojil tudi EI Niš. Naraščajoča potrošnja anten jim zagotavlja za okoli 20 % letno rast, močna konkurenca pa jih iz dneva v dan sili v posodabljanje proizvodnje ter tehnični in tehnološki napredek izdelkov.

Zavedajo se, da si takšne rasti ne morejo stalno obetati, saj se število TV sprejemnikov ne more nenehno zviševati v takšnem obsegu kot doslej.

ISKRA - ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI

Po poteh tradicije

Zveza borcev ohranja tradicijo in miselnost največjih časov naše zgodovine. Tega se zavedajo tudi borci v Elektromotorjih. Na letni konferenci so sprejeli naloge in uredili nekaj spornih vprašanj, pri čemer jim je pomagal tudi predsednik komisije ZB Združenega podjetja, tovariš Franc Križnar.

V soboto, 4. 9. pa so šli na izlet. 31 jih je zjutraj odpeljal avtobus v romantični Vintgar. Pa ni slo brez smole. Trije so zašli in zgrešili skupino. Po dolgem iskanju obojih so se našli. Pa je pripetljaj poskrbel za dobro voljo. Kar naprej so se kresali dovtipi na račun „zahajkanih deserterjev“. Smeha ni in ni bilo konca.

Vsi skupaj so pokosili v Radovljici in se nato odpravili v Begunje. Nemo so hodili po celicah in vsem je postalo

Društvo LT Iskra-EMO prizadetim po potresu

Vse družbeno politične organizacije so se močno zavzele za hitro in učinkovito pomoč prizadetim zaradi potresa na Kozjanskem območju. Večina delavcev se je udeležila dela na dan proste sobote tako, da je bilo nakazanih za pomoč nad 460.000 din (46 starih milijonov).

Akciji za pomoč pa se je te dni pridružilo tudi društvo LT EMO, ki je v okviru svojih možnosti razumelo potrebe prizadetih ob potresu na

Zavedajo se tudi tega, da bo poraba televizijskih anten postala v naši državi premajhna za vse proizvajalce, na zunanji trg pa se jih ne izplača prodajati zaradi izredno nizkih cen ter dragih osnovnih surovin in dragega transporta.

Združena elektrokovinska industrija bo v prihodnje prav gotovo potrebovala sodobno proizvodnjo anten. Spričo satelitske televizije ter naglega razvoja telekomunikacij bodo postajale antene vse zahtevnejše. Vse to zahteva sodobnejšo tehnologijo in opremo, ki pa jo bo možno doseči le z združenimi močmi, vse to pa vodi k združevanju in delitvi programov, saj bi le na ta način lahko pocenili proizvodnjo in tako postali konkurenčni tudi na zunanjem tržišču.

bridko ob spominih na strahotno tesnobo, ki so ji bili priča ti zidovi. Ena od udeleženk je celo našla bratov podpis in datum dneva pred ustrelitvijo. Zamišljeno so odšli po kostanjevem drevoredu, kjer preluknjana debla pričajo o smrti. Na obeh pokopališčih v Begunjah in v Dragi so prižgali sveče in obujali spomine na tovariše, znance in sorodnike. Nekdo je polglasno povedal napis iz Dardanel: „Tu ležimo mrtvi, ker tako je velel ukaz domovine.“

Na avtobusu je bilo nekaj časa mirno in vsi so govorili le pridušeno, kakor da so tovariši, ki jim gre najvišja čast, še med njimi.

Tovariški izlet so zaključili zvečer v Dolenji vasi, kjer so se upokojeni soborci zahvalili tovarni in vsem, ki so omogočili to lepo srečanje. KF

Kozjanskem in jim priskočilo na pomoč s tem, da je dvajsetim prizadetim, ki so bili razporejeni v III. in IV. skupino poškodovanih stanovanj razdelilo 50.000 din (5 starih milijonov), s čimer je želelo ublažiti povzročeno škodo in takoj pomagati, da bi oškodovanci čim hitreje uredili svoja stanovanja. Vsakemu posamezniku je bila izstavljena naročilnica za nakup potrebnega gradbenega materiala, katerega pri obnovi stanovanj neobhodno potrebuje.

S to humano akcijo je društvo LT EMO ponovno potrdilo svojo humano tradicijo dajanja pomoči potrebnim.

Zelo priporočljivo je, da bi taki humani akciji sledile tudi akcije drugih društev ZP Iskra in tudi kolektivi ZP Iskra, saj je ta košček naše slovenske zemlje, ki je med najbolj nerazvitimi, doletel še katastrofalni potres, ki je tamkajšnje prebivalstvo še bolj osiromašil.

E. Jejčič

Marian Peternelj:

Bregovi

Kruti ste bregovi!

*Kapljo za kapljo pili ste kri,
dokler usahnilo ni telo.
Tako sem izgubil očeta in mamo.*

Sovražiti bi vas moral, bregovi!

*Bela cesta vodi v svet.
Vabijo mesta bogata,
vabi me morja modrina,
vabi sinje nebo, lahka krila.*

*Vabijo lepa dekleta,
ogelj v njih očeh.
Njih usta opojna,
valovi njih prsi.*

*Talija široko odpira svetišče,
milim glasovom strun da prisluhnem,
jočem z Violeto v samoti,
z junaki Shakespearea potujem,
z labodi ob jezeru rajam.*

Kam, ko sem zrastel z bregovi?

*Ne maram vas, mesta bogata!
Ne maram omame zlagane ljubezni!
Glasovi strun, sreca niste lek.*

*Če pa ozre se oko po bregovih,
se zdi mi včasih, za hip,
kot, da sanjam spet otroške sanje.*

Iskra na sejmu elektronike

V ponedeljek, 7. oktobra bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli letošnji sejem elektronike. Slovensna otvoritev bo ob 18. uri.

Iskra je že tradicionalen razstavljalec na tej elitni sejmski prireditvi. Letos bo predstavila svoj proizvodni program v hali B in sicer v obeh prostorih, zgornjem in spodnjem. Razstavišče nam je namreč letos ponudilo tudi spodnje prostore, ki jih je takorekoč namenilo izključno za proizvajalce televizorjev in drugih naprav široke potrošnje. S tem je omogočilo, da bodo lahko obiskovalci na enem mestu ocenili in primerjali kakovost izdelkov različnih tovarn.

Kot je znano, je Iskrin program za prihodnje leto na tem področju - pri televizorjih in drugih napravah široke potrošnje - izredno obsežen, zato so se naši strokovnjaki, predvsem oblikovalci še bolj potrudili.

V zgornjem delu dvorane B, to je na Iskrinem tradicionalnem prostoru bo tako kot vsako leto tudi letos, naša razstava izredno atraktivna, tako po izbiri razstavnih izdelkov, kot po oblikovni zasnovi naše stojnice.

Na tej stojnici bomo prikazali kot posebnost celoten program telekomunikacij, torej bo predvsem poudarek na prenosu. Zato bodo tamkaj razstavljeni predvsem izdelki TEN, Horjula in še posebej prikaz delovanja avtomatske telefonske centrale Meta-

conta 10 C. Ta centrala že deluje v Mostah v Ljubljani, obiskovalci pa bodo njeno delovanje lahko preizkusili na Gospodarskem razstavišču ob razlagi naših strokovnjakov.

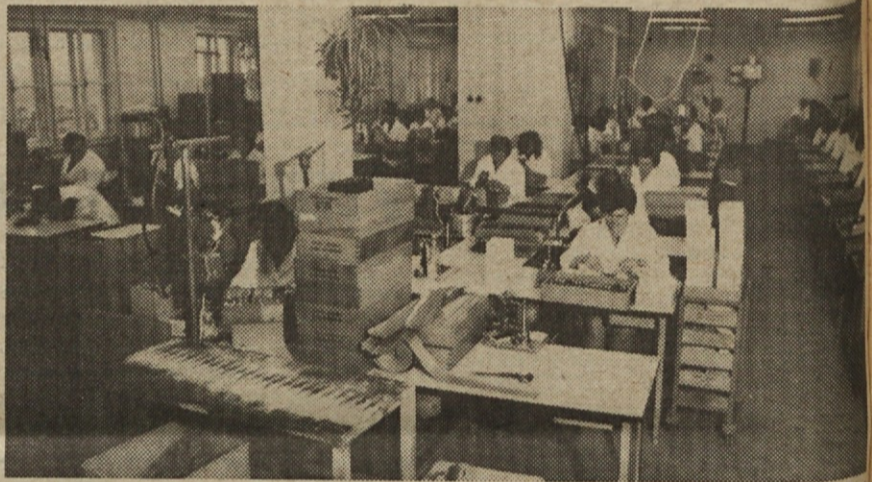
Seveda pa bo na tem prostoru razstavljen tudi drug program naše proizvodnje, kot so usmerniške naprave, kinoakustika in naprave za ozvočenje, krmilja in regulacija, merilna tehnika ter elektronski elementi.

Sam prikaz bomo popestrili tudi z diapozitivi in pa filmi, ki jih bomo predvajali v posebnem delu dvorane.

Sejem elektronike je kot specializiran sejem za Iskro gotovo najpomembnejši med vsemi sejmskimi prireditvami. Vsako leto privabi številne potrošnike izdelkov profesionalne tehnike in široke potrošnje.

V Iskri smo tudi letos poskrbeli za to, da bomo pravočasno obvestili in povabili različne projektantske organizacije, industrijska podjetja in druge, da nas obiščejo. Gotovo se tudi letos ne bomo pritoževali nad obiskom, saj smo minula leta kljub množici strokovnjakov le stežka postregli z informacijami vsem našim obiskovalcem.

Zanimanje za letošnji sejem je izredno veliko. V Iskri smo prepričani, da bomo imeli tudi letos izredno velik obisk in iz tega vidika tudi računamo na velik vpliv letošnjega sejma elektronike v Ljubljani.

Iskra - Aparati - obrat Dobropolje se je v letih svojega obstoja razvil v solidno montažno enoto.

Zaradi izrednega zanimanja za knjigo ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, ki je bila z vsakim ponatisom razprodana, vam pripravljamo novo, obsežnejšo, boljšo in lepšo izdajo z enakim naslovom ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, to je izbor napotkov, modrosti in izrekov velikih mož sveta, ki so s svojimi razmišljanji skušali omogočiti človeštvu boljše in srečnejše življenje, človeku pa olajšati borbo za njegov danes in jutri in ga spodbujati za pošteno in resnicoljubno doživljanje sveta okrog sebe.

Knjiga bo priročnik za stare in mlade, polna napotkov za življenje, skritih misli in razmišljanj, ki so kdaj pa kdaj potrebni vsakomur. Velikih leksikonov ni vedno pri roki, zato bo knjiga dobrodošla novost na našem tržišču.

Vse to in še mnogo več boste našli v knjigi

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.

Vsem, ki Zlata pravila življenja že poznate v žepni izdaji, še posebej priporočamo novo, izboljšano veliko edicijo, ki bo ne samo dopolnilo prejšnji zbirki, ampak prepotraben življenjski pripomoček za vsakogar in ob vsaki priliki.

ZLATA PRAVILA SO PRIJATELJ, KI NIKDAR NE RAZOČARA. Subskripcijska cena knjige v prednaročilu je 100 din, cena v prosti prodaji bo znatno višja. Priporočamo, da knjigo naročite čimprej na naslov: Kulturni atelje Slovenije, p.p. 179 Ljubljana.

Jasno začrtana pot

(Nadaljevanje s 1. strani)

nistov smo odločno zavrnili takšne težnje kot protirevolucionarne in hkrati ponovno opredelili odnos ZK do političnega organiziranja in združevanja delovnih ljudi v naši družbi. Poudarili smo, da se zveza komunistov zavzema za takšno družbenopolitično organiziranost in za takšne odnose med družbenopolitičnimi in drugimi družbenimi organizacijami, v katerih bo na temeljih socialističnega samoupravljanja v skupni akciji organizirano uveljavljanje interesov delovnega človeka. Aktivnost družbenopolitičnih organizacij naj tako usmerja interese tistih, ki so jih ustanovili, da bo vedno usklajen in čim bolj povezan s splošnimi družbenimi interesi, torej s splošnim hotenjem in usmeritvijo naše družbe. To pa hkrati zahteva, da je vsaka družbenopolitična organizacija na teh osnovah akcijsko samostojna, da je dolžna po lastnem preudarku in dogovoru z drugimi organiziranimi silami razreševati družbene probleme na področju, kjer deluje, in, razumljivo, prevzemati vso odgovornost za svoje ravnanje. Akcijska samostojnost in dogovarjanje družbenopolitičnih organizacij za skupno nastopanje je pogoj, da se v našem političnem življenju uveljavi enotna fronta organiziranih socialističnih sil kot neposredno politično orodje v rokah delavskega razreda in vseh delovnih ljudi za uveljavitev njihovih interesov, za njihovo odločanje v družbi.

V takšnem sistemu družbenopolitičnega organiziranja, ki je svoje mesto našel tudi v Ustavi, je uveljavljanje avantgardne vloge zveze komunistov odvisno predvsem od naše sposobnosti, da pravočasno oblikujemo svoja idejnopolitična stališča do najpomembnejših razvojnih in drugih življenjskih vprašanj ljudi, ki morajo postati vsebina akcije družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij. Ali, z drugimi besedami: uspeh dela komunistov v družbenopolitičnih organizacijah bo odvisen predvsem od tega, v kolikšni meri se bo njihova dejavnost približala interesom in potrebam ter izhajala iz družbenoekonomskih položajev v njih organiziranih in povezanih delovnih ljudi.

Zveza komunistov ima pri socialističnem usmerjanju in organiziranju mlade generacije pomembne in zahtevne naloge. Napak in naivno bi bilo misliti, da je naša mladina že samo zaradi tega, ker raste in se vzgaja v socialistični družbi, v celoti in do konca socialistično usmerjena ter nedovzetna za poglede in obnašanje, ki so tuji socializmu. Mi smo že davno spoznali, da se je potrebno in vredno boriti za slehernega človeka in da se je še posebej potrebno boriti za vzgojo in idejno usmeritev mladih generacij. Boj za usmeritev mladega rodu je za nas bil in ostaja boj za perspektivo revolucije, za razvijanje socialistične družbene prakse. Zato morajo biti vsa vprašanja družbenega položaja in aktivnosti mladine, še zlasti pa njene vzgoje in izobraževanja, v središču pozornosti zveze komunistov.

ZK mora okrepiti svojo neposredno akcijo in vpliv na mladino, da bi zagotovila njeno socialistično usmerjenost, da bi se hitreje vključevala v tokove socialistične družbene preobrazbe in da bi se s svojo aktivnostjo hitreje uveljavila in vključevala v samoupravno in politično življenje. Mladina mora in more zavestno prevzeti in nositi del neposredne odgovornosti za reševanje družbenih

torej tudi svojih problemov — samo kot sestavni del organiziranih socialističnih sil družbe.

Komunisti si potemtakem ne želimo političnega skrbništva nad mlado generacijo. Mladina je ustvarjalni in napredni dejavnik naše družbe in zato ji takšno varuštvo ni potrebno. Toda kot sem že dejal se zavest mladih ljudi ne oblikuje zunaj našega časa in prostora ali brez vplivov sedanjih družbenih odnosov. Nasprotno: naša mladina je verno ogledalo gospodarske, socialne in idejnopolitične strukture naše družbe. Mladina močneje, neposredneje in bolj občuten izraža vse tisto, kar se dogaja v naši družbi. Zato je zveza komunistov dolžna, da postavlja vprašanja, ki tarejo mlade, v središče družbene pozornosti.

Tako kot se je zveza komunistov dolžna bojevati proti manipuliranju tehnokratov in drugih oblastnikov z delavci, se je dolžna bojevati tudi proti pojavom manipuliranja protisocialističnih in protisamoupravnih sil z mladino. Onemogočiti smo dolžni vplive vseh tistih, ki bi radi pripeljali našo mladino ali njene posamezne dele v spopad z zgodovinskimi interesi delavskega razreda. Mladina si kot del naše družbe lahko s prakso svojega družbenega življenja oblikuje svojo zavest in si ustvari svojo lastno vizijo družbenega napredka, če jo temelji na viziji najbolj naprednih družbenih sil, na njihovih razrednih, socialnih interesih. Mladi ljudje so samo del teh sil, res pa je, da s tem, ko vnašajo v boj za revolucionarno preobrazbo družbe svoj mladostni polet, gorečnost in neuklonljivost, stopajo v njihove najbolj dejavne vrste. Z napredno dejavnostjo mladine tudi zveza komunistov hitreje uresničuje svoje zgodovinsko poslanstvo, ker se hkrati odpira tudi vplivom ustvarjalnih sil mlade generacije in njeni volji, da se z razrednih izhodišč bojuje za prihodnost.

Katere pa so tiste značilnosti, ki mlade ljudi vendarle postavljajo v nekoliko poseben položaj do drugih delov naše družbe, s katerimi sicer delijo enake probleme in enake naloge?

Gre prvič za dejstvo, da se mladi ljudje lahko prej, neposredneje, bolj odločno in brez kompromisno zavzame za napredek naše družbe ter spoprijemate s slabostmi. Veliko manj kot mi ste ujeti v spone prakticizma in tradicionalizma, veliko manj ste obremenjeni s sedanostjo. Zato lahko tudi hitreje in močneje reagirate na vse, kar vam zapira pot v prihodnost ter se marsikdaj bolj odločno in z večjim uspehom kot mi bojujete za vse novo, boljše in vrednejše v naših samoupravnih odnosih.

In drugič, mladi kot ste, imate v vseh slojih, v vseh vrstah družbenih in političnih aktivnosti in ustvarjalnosti, od razrednega boja do znanstvenoraziskovalnega dela ter poklicnega uveljavljanja, pred seboj svojo bodočnost. Ko se bojujete za svojo uveljavitev, se bojujete hkrati tudi za prihodnost vse družbe, ali drugače rečeno, v prihodnosti naše družbe so tudi možnosti za vašo osebno uveljavitev.

Zaradi teh in drugih vaših obeležij se zveza komunistov zavzema, da se na vseh področjih družbenega dela uveljavite kot napredna družbena sila, vendar ne na osnovi nekakšnih svojih, od ostale družbe ločenih, specifičnih interesov, marveč kot dejavnik in sestavni del splošnih družbenih naporov za napredek. Samo v tem smislu so lahko najnaprednejši deli mladine

eden od dejavnikov, ki ima svoje mesto in vlogo pri oblikovanju in uveljavljanju celovite idejne in politične podobe naše družbe pa tudi usmeritve same zveze komunistov. Hkrati nosi najnaprednejši del mladine odgovornost za uveljavljanje interesov delavskega razreda in s tem idejnopolitične usmeritve med mladimi ljudmi, povezanimi v številne interesne mladinske organizacije in društva zato, da bi kot socialistična zveza mladih ljudi skupaj z drugimi delovnimi ljudmi organizirano sodelovali v boju za napredek. Za zvezo komunistov in za našo družbo, ki temelji na tem, da človek sam s svojim delom odloča o rezultatu svojega dela in svojem družbenem položaju, ni in ne more biti sprejemljiva mladinska, študentska ali kakšna druga ozka organizacija mladih, ki bi mladino predstavljala in razsojalo o njenih interesih, njo pa puščala neaktivno in izdvojeno od samoupravnih in političnih tokov našega družbenega življenja.

Zveza socialistične mladine mora po vsebini svojega delovanja postati ena od najširših oblik družbenega samoupravljanja mladih ljudi, hkrati pa učinkovito orodje socialistične revolucije v boju za opredeljevanje in usmeritev mladine. Svoje revolucionarno poslanstvo bo zveza socialistične mladine lahko uspešno uresničila, če bo uspela biti povezovalni dejavnik množic mladih ljudi na socialističnih samoupravnih osnovah, na izročilu naše revolucije in če jih bo izhajajoč iz njihovega položaja v konkretnih družbenih odnosih znala popeljati v akcijo, v kateri bodo skupaj z drugimi kot del enotne fronte v socialistični zvezi povezanih organiziranih socialističnih sil spreminjali pogoje in razmere svojega življenja ter tako zagotavljali družbeni napredek. Pogoj za to je, da se v usmeritvi in aktivnosti mladinskih organizacij uveljavijo interesi delavske mladine, ki je že stopila v konkretne proizvodne odnose in ki s svojim družbenim izkustvom zmoro usmeriti akcijo mladine z dostikrat namišljenih na prave probleme, z navideznih front družbenega boja na resnične, ki spreminjajo dana razmerja družbenih sil in peljejo razvoj naprej.

Iz vsega, kar sem govoril, izhaja, da čakajo tako nas, ki smo sodelovali že v pripravah in v vojnem obdobju revolucije ter povojni izgradnji, kot vas, ki šele prevzemate in ustvarjalno nadaljujete naše delo, vsebinsko enake ali vsaj podobne naloge, kar še posebej velja za mlade komuniste. Poglavitna naloga mlade generacije bo ostala v bistvu enaka kot je zdaj naša. Oblikovati in razvijati boste morali takšne družbene odnose, v katerih bodo delavci v celoti in neposredno odločali o rezultatu svojega dela in celotni družbeni reprodukciji, s tem pa tudi o svojem življenju in življenju naše družbe. Z ustavo smo izbrili možnosti za uresničevanje te vizije. Toda te odnose je potrebno uveljaviti zdaj v sleherni temeljni samoupravni celici naše družbe, v vseh oblikah povezovanja, menjave in združevanja dela in sredstev, v vseh oblikah skupnega urejanja življenja. To delo ne bo lahko. Gre za razlastitev oblasti vseh tistih, ki so jo doslej odtujevali delovnim ljudem, gre za spopad interesov na razrednih osnovah. To je nadaljevanje revolucije in v njej dobivajo mlade generacije vse bolj odločilno mesto.

Mladinska organizacija se je nekaterih od omenjenih nalog že uspešno lotila še zlasti po tretji seji konference ZKJ, na kateri smo opredelili poglavitna izhodišča in smeri akcije zveze komunistov v naporih za socialistično usmerjenost in dejavno sodelovanje mladega rodu v razvoju socialistične samoupravne družbe. Na tej seji je bilo slišati zahtevo po povečanju mobilizacijske in usmerjevalne vloge zveze komunistov v boju mladine za socialistično preobrazbo družbe, hkrati pa so bile na njej sprejete tudi naloge za hitrejšo spreminjanje družbenega položaja mladine, reševanje življenjskih problemov mladine, strokovno usposabljanje in idejnopolitično izobraževanje, ustvarjanje enakih možnosti za šolanje in izobraževanje mladih itn. Znano je, da ste v tem času v vrstah vaše organizacije samokritično zavrnili škodljive pojave, ki so se začeli razraščati pred pismom in 29. sejo CK ZKS in da že pričenjate dosegi uspeha na posameznih področjih dela ter na različnih ravneh

TEDEN BOJA PROTI TUBERKULOZI

Kajenje

O kajenju, o njegovi škodljivosti za človekovo zdravje je bilo že toliko zapisanega, da je pravzaprav čudno, da kljub temu vedno znova mladi ljudje posegajo po prvi cigareti in se vključujejo v vrste bolj ali manj strastnih kadilcev. Verjetno pa je bilo le še premalo storjenega na področju zdravstvene vzgoje vseh kategorij prebivalstva, tako odraslih kot otrok. Problem kajenja je v sodobni družbi postal tako resen, da presega področje zdravstvene službe. Že nekaj časa se s tem problemom ukvarjajo v različnih državah posebne organizacije splošno družbenega pomena, gospodarske organizacije itd. Znanje so akcije združenj ameriških in angleških zdravnikov, obsežne večletne kampanje proti kajenju na Danskem in v drugih državah. O tem je sprejela pomemben dokument tudi republiška skupščina SR Slovenije marca 1972, večjo pozornost pa je problemom kajenja posvetil tudi III. kongres slovenskih zdravnikov; na podlagi raziskave o raku na pljučih, ki jo je opravil Onkološki inštitut, je Zavod SRS za zdravstveno varstvo pripravil program boja proti kajenju med mladimi. Skratka, tudi pri nas poznamo vrsto ukrepov proti tej škodljivi razvadi.

Številne klinične in epidemiološke študije zadnjih dvajsetih let nazorno z laboratorijskimi izvidi dokazujejo, da je kajenje tako zelo škodljivo zdravju, da je vsekakor treba najti načine, kako ga med ljudmi omejiti. Nikotin sčasoma povsem poškoduje srce, ožilje krvnega obtoka itd. Tako ima cigareta veliko vlogo pri nastanku bolezni kot so srčni infarkt, rak na pljučih, kronični bronhitis in pljučni emfizem. Tipična bolezen hudih kadilcev je Burgerjeva bolezen, pri kateri zaradi kronično motene prekrvavitve gangrenozno razpadajo prsti in roke. Kajenje draži želodec in črevesje, slabi vid ter moti delovanje spolnih žlez. Kajenje zmanjšuje tudi športno zmogljivost, zato pravi športniki ne kade.

In kako se odvaditi kajenja? Če se kadilec za to odloči, se mora zavedati, da enostavnega recepta, ki bi veljal za vse, ni. Vsak poskus je individualen. Prenehati je treba takoj, ko se odločimo, postopna opustitev ni uspešna. Kadilec mora tudi biti dobro seznanjen z vsemi posledicami kajenja, da bo vedel, kakšnih bolezni se lahko zaradi kajenja nadeja. Najprimernejši čas za opustitev kajenja je ali dopust ali daljše potovanje, skratka sprememba okolja in navad, lahko tudi rekonvalescenca ali čas med nosečnostjo. Namera o prenehanju kajenja bo uspešna, če bo kadilec imel vso oporo pri domačih in pri prijateljih.

L.M.

organiziranosti tako pri uresničevanju sprejetih programov dela s široko akcijo mladine, kakor tudi pri njihovem osmišljanju z neposrednimi interesi mladih ljudi. Do pomembnih sprememb v programski usmerjenosti je prišlo tudi v skupnosti študentov, čeprav je v tej sredini tu in tam še vedno čutili nerazumevanje in odpor do povezovanja vseh delov mladine v enotno organizacijo socialistične mladine, temelječe na interesih delavskega razreda in na programskih izhodiščih zveze komunistov.

V skladu s sklepi tretje seje konference so bili ustanovljeni aktivni komunistov v vseh oblikah organiziranja, življenja in dela mladine. Organizacije in organi ZK zdaj pogosteje obravnavajo vprašanja, od katerih je odvisen družbenogospodarski položaj mladine, njena idejna usmerjenost in pritegnitev v družbenopolitičnem življenju. Povečana odgovornost komunistov za delo v mladinskih organizacijah je že pripeljala do oživljanja dejavnosti vrste teh organizacij. Toda veliko dela nas še čaka. Posebej bi opozoril na to, da interesi in problemi delavske mladine še niso dovolj izraženi v akcijah zveze mladine in da to zapostavljanje kaže, da so še vedno navzoče želje po ločevanju in posebnem položaju šolske mladine. Prav to nas potrjuje v prepričanju, da mora cel sistem vzgojnega dela mladini bolj kot doslej omogočiti, da spoznava in razvija naše revolucionarne tradicije, da spozna, da je bila moč naše revolucije ravno v tem, ker so jo izborile ljudske množice pod vodstvom svoje avantgarde in ker so v njej sodelovali ljudje povezani z močjo ideje, ki je rušila socialne, izobraževalne, poklicne, religiozne, nacionalne in druge razlike med njimi. Te trajne vrednote naše revolucije so neizčrpen vir socialistične vzgoje mladine — za krepitev bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti jugoslovanskega socialističnega patriotizma, internacionalizma, borbenosti, enakopravnosti in ustvarjalnega dela.

Vaša osnovna naloga pa ostaja: učenje, strokovno in družbenopolitično usposabljanje za vaše jutrišnje delo, da ga boste lahko uspešno opravljali in s tem omogočili svojo uveljavitev v družbi, hkrati pa hitrejši družbeni napredek.

Na nedavnih kongresih ZK smo ostro zavrnili zahtevo po idejno nevtralni šoli. Skupaj z veliko večino prosvetnih delavcev je zveza komunistov pokazala na družbeno škodljivost zamisli o takšni šoli, ki bi lahko izničila vsak vzgojni vpliv socialistične družbe in s tem na stečaj odprla vrata za uveljavljanje protisocialističnih in protisamoupravnih vzgojnih vplivov sovražnikov jugoslovanske družbene stvarnosti na mlade rodove.

Da bi lahko naloge v družbi uspešno opravljala, se mora mladina zanje idejnopolitično pripraviti. Idejnopolitično izobraževanje ni več privilegij aktivistične elite, niti obveznost samo

novih sprejetih članov ZK. To je osebna in družbena potreba ter obveznost slehernega borca za socializem, še zlasti tistega, ki je pred njim še celo življenje revolucionarja. Tehnokratizem, liberalizem, lažno levičarstvo, nacionalizem in podobna navlaka ne bi v tolikem obsegu prodrla v naše družbenopolitično življenje, če jim ne bi podlegli tudi komunisti, ki jim pogosto manjka znanja, da bi v luči marksističnih ugotovitev spoznali pravo naravo družbenih odnosov in zakonitosti razvoja sodobne družbe.

Razumljivo je torej, da v vse bolj zapletenih družbenih odnosih in problemih sodobne družbe zavestno angažiranje za socialistične rešitve in komunistične ideale ne more biti zasnovano na spontanem in občasnem znanju, ki izhaja iz dnevnega življenja in pragmatičnih meril. Potrebno se je nenehno učiti, se seznanjati s klasičnimi in sodobnimi dosežki marksistične misli, se usposabljanje za spoznavanje, razumevanje in razlaganje družbenih pojavov ter za odkrivanje perspektiv gibanja na podlagi marksistične analize in najvažnejših spoznanj družbenih ved v svetu.

In končno: osnovni namen vašega idejnopolitičnega usposabljanja in organizacijskega povezovanja naj bo usposobitev za učinkovito akcijo za odpravo starega, preživitelega in za graditev novega, boljšega, bolj človeškega. Ena sama uspešna akcija v korist gospodarskega in družbenega napredka je več vredna kot tisoč še tako lepodonečih, vendar neuresničenih sklepov. Vaša naloga je, da na podlagi vaših znanj in spoznanj, z vašim mladostnim nezadovoljstvom nad razmerami stopate v vrste borcev za družbeni napredek, v množično revolucionarno akcijo za osvoboditev človeka in njegovega dela ter tako s svojim delom poskrbite, da ostane množična pobuda delavskega razreda in vseh delovnih ljudi materialna moč razvoja socialistične samoupravne družbe.

Vaša naloga je, da vztrajno delate in se organizirate tako, da bo sleherni mlad človek pri nas socialistično in patriotsko usmerjen, da se bo ne glede na svoje trenutno svetovno nazorsko prepričanje povezoval z organizacijami socialistične mladine, da bo v njej dobival odgovore na dvome in dileme, da ga boste mobilizirali v širše družbene akcije, mladinske in druge, predvsem pa, da se bo uveljavil kot borec za uresničevanje nove Ustave za nove odnose med ljudmi in narodi, za gospodarski in duhovni napredek naše družbe.

Družba, v kateri živite, samoupravna narava naših družbenih odnosov in uveljavitev delavskega razreda kot nosilca napredka, vam ponuja zgodovinsko priložnost, da dosežete svoje življenjske cilje in uresničite svoje poklicne in družbene naloge, priložnost, kakršne drugod po svetu ni. Upam in želim vam, da bi jo v polni meri uresničili.

Elektromehanika v Kranju, ko je bila 28. septembra odprta za javnost, si je ogledalo prek 5.600 obiskovalcev. Na sliki: skupina obiskovalcev pred staro produkcijo. Foto: V.B.R.

Manganov dioksid

Iskra – tovarna baterij Zmaj zavzema v predelavi naravnega manganovega dioksida 6. mesto na svetu. Najrazličnejše tovarne v Jugoslaviji, kot so elektro-lize cinka, steklarne, keramične tovarne, industrija vžgalic, tovarne emajlirane posode, tovarne esenc in arom, tovarne varilnih elektrod, so stalni potrošnik Zmajevga manganovca.

V naravi srečamo manganove rude precej pogosto. To so največkrat oksidne ali pa karbonatne rude. V Jugoslaviji je znanih precej nahajališč, kot so: Bužim, Trepča, Čelinač, Čevljanovići, Srebrenica, Stogovo, Kičevo itd. Za eksploatacijo so zanimive rude, ki imajo vsaj 35% mangana, revnejše pa grede navadno v kemijsko predelavo. V Čevljanovičih v Bosni je rudnik zaprt že vrsto let, v Čelincu pri Banja Luki pa so prenehali z eksploatacijo letos spomladi zaradi premajhnih in premalo bogatih rudnih teles, dočim je v Bužimu nedaleč od Bosanske Krupe zavzelo delovišče na odprtem kopu že takšen obseg, da je to sedaj največji rudnik mangana v Evropi. Zaloge rude so ogromne in dosedaj znane rezerve zadoščajo za eksploatacijo skozi več desetletij. Rudnik v Bužimu obratuje sedaj pod okriljem Energoinvesta. Ker je v dejavnosti tega rudnika tudi izkop boksita, je sedež uprave in tehničnih služb v Bosanski Krupi. Letni izkop že separirane rude presega 25.000 ton manganovca, ki ga večinoma izvažajo v Italijo, Švico in Zah. Nemčijo.

Ruda iz Bužima vsebuje okrog 36% mangana, 5% železa, dočim sta žveplo in fosfor prisotna le v sledovih, ki ustrezajo zahtevam železarn. Najrazličnejše industrije in tovarne pa zahtevajo manganovec drugih karakteristik. Večini je skupna zahteva po čim večji vsebnosti vezanega kisika, to je visok delež MnO₂, drugi potrošniki v industriji pa želijo odsotnost sledov germanija, antimona, bakra, kobalta in nikla, tretji pa železno odsotnost primesi karbonatov in sulfidov itd. Za vse rude je znano, da so v splošnem precej poceni. S primerno velikimi zalogami manganovih rud iz različnih nahajališč (Grčija, Brazilija, Gabon) in z dodatki domačih rud je možno pripraviti, zmlati in homogenizirati takšne materiale, ki ustrezajo določeni veji industrije. V nekaj primerih pa določeni tip mešanice ustreza kar več najrazličnejšim vejam industrije. V zadnjem času pa se kaže težnja po

uporabi bogatejših rud, saj je največje povpraševanje ravno po mešanica z visokimi vsebnostmi MnO₂. Ker takšnih rud z vsebnostmi 75 do 85% MnO₂ ni pri nas, je potreben uvoz. Rudo uvažamo glede na namen kasnejše uporabe iz Grčije, Sovjetske zveze, Kube, Maroka, Brazilije, Gabona in Indonezije. Pošiljke spremljajo precej obsežne kemijske analize sestavin, pa še so potrebne pri nas kontrolne analize. Nekatere lahko izvršijo le zelo dobro opremljeni instituti. Mešanica iz različnih rud v predpisanem utežnem razmerju se najprej zdrobi na čeljustnem drobilcu v kolikor že niso zaradi izpiranja in separacije zrnca velika od nekaj mm do nekaj cm, nato sledi doziranje v mlin in suho mletje v rotacijskih mlinih. Takšen mlin stoji tudi v našem obratu Sentvid pri Stični. Zelo fino zmlat material se polni po 50 kg v plastične vreče, naloži na palete in nato pošilja kamionsko ali pa po železnici na vse strani po Jugoslaviji. Pošiljko spremlja atest o kvaliteti materiala in vsebnosti sestavin. Najzahtevnejši so pogoji glede ustreznosti za izdelavo primarnih baterij. Manganovec je namreč aktivna sestavina pozitivne elektrode v baterijah. Za te namene pa ustreza le nekaj nahajališč na svetu in sicer Čiaturi iz Sovjetske zveze, Moanda iz Gabona in Granitis iz Drame v Grčiji. Doma pa smo imeli rudnike v Čelincu v Bosni, a so se po skoraj desetih letih zaloge bogate baterijske manganove rude. Baterijske manganove rude imajo vedno precej višjo ceno kakor pa le

metalurška ali pa običajna kemijska kvaliteta. Že desetletja so znani postopki za kemijsko obogatitev manganovih rud. Tako dobimo umetne ali sintetične manganovce, ki imajo večkrat posebno komercialna imena, npr. Grysodin, Faradyser. Prav revne rude pa se ali podvrže redukciji in nato raztaplja v žvepleni kislini, nato očisti raztopino manganovnega sulfata in nato z elektrolizo pri 95°C na elektrodah iz svinca izloči MnO₂. To je elektrolitski manganov dioksid. Več kot 90% svetovne proizvodnje tako važne surovine imajo v rokah Japonci. Najbolj znana firma je MITSUI Mining Smelting Co., od katere kupujejo ta material tudi vsi jugoslovanski proizvajalci primarnih baterij.

Zavedajoč se surovinske in energetske krize, ki vlada sedaj v svetu, je Iskra – Tovarna baterij Zmaj dala grupaciji Energoinvest pobudo za gradnjo tovarne za elektrolitski manganov dioksid v Bosanski Krupi, to je nedaleč od rudnika mangana. V Bosni imajo namreč višje proizvedene električne energije, katere brezhibna distribucija je eden izmed predpogojev za tako zahtevno tehnologijo. Tako bi prišli do domačega finalnega produkta, odpadeli bi uvoz iz Japonske ali iz ZDA in še bi lahko ponudili na evropsko in svetovno tržišče tako iskano surovino. Njegova zadnja svetovna cena je sedaj 830 US \$ za tona, kar se precej pozna pri končnem formiranju cene baterij. Sploh je za baterije značilno, da so nosilci energije ravno redoks pari, ki morajo biti prisotni v znatnih količinah. Več energije želimo, več mora biti teh materialov. Vrednostna analiza bi za primarne baterije pokazala čisto drugo sliko, kakor pa jo imajo velikoserijski izdelki kot so npr. pasivni in aktivni elementi v elektroniki. Zato pa je pri baterijah možno razmišljati o zbiranju iztrošenih baterij in regeneraciji najvrednejših materialov. P. Ž.

OBVESTILO

Druženopolitične organizacije Združenega podjetja Iskra in Počitniška skupnost so se preselile v Poslovno stavbo Iskre na Trg revolucije št. 1. Zunanji – direktni telefon je 324-576, številke naročniške centrale: 324-061, 324-261 in 325-061.

Tudi naše uredništvo se je iz Kranja, Savska loka 3, preselilo v novo poslovno stavbo. Sedanji naslov: Ljubljana, Trg revolucije 1, etaža 16 M, telefoni: 324-061, 324-261 in 325-061, interno 21-20, 21-21, 21-22.

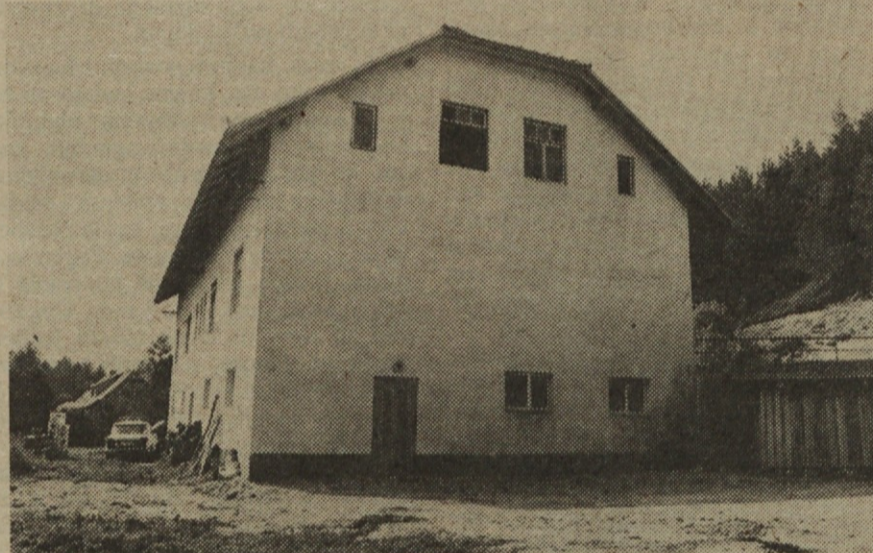
Kulturno – prosvetna dejavnost mladih v Iskri

Vsakoletno srečanje kulturnih skupin Iskre je edina prireditev, kjer se srečujemo delavci Iskre, ki se v prostem času ukvarjamo s prosvetno dejavnostjo. Prav ta srečanja pa kažejo, da na splošno po tovarnah dajejo premalo poudarka tej dejavnosti. Mnogo je tovarn, ki na srečanje ne pošljejo niti enega predstavnika, ali pa se javi sam, ali manjša skupina. Izjema je morda edino kranjska Elektromehanika. Edino tu ima človek vtis, da delo teče organizirano.

S takim stanjem seveda ne moremo biti zadovoljni. Dostikrat slišimo, da mladina nima kam s prostim časom. Tu pa so velike neizkoriščene možnosti. Želja do javnega nastopanja je v Slovencih zakoreninjena. Že od nekdaj so mladi fantje in dekleta radi nastopali pred sosedi. Pust, kurent, koledniki in nešteto drugih priložnosti za to so izkoristili. Z opuščanjem starih običajev, pa se je pojavila nova dejavnost, gledališke predstave. Tisti, ki so imeli možnost do večje izobrazbe, so čutili potrebo ostalim prenesti nekaj svojega znanja. Postali so režiserji.

Velika škoda je, da ta dejavnost v zadnjem času zelo zamira. Mladina se seli v mesta, tu pa ni nikogar, ki bi jo uvedel v delo. Mislim, da bi tu mnogo lahko storila vodstva mladinskih aktivov. Vsak aktiv naj bi imel komisijo za kulturno prosvetno dejavnost. Možnosti je veliko. Ti naj bi med mladino poiskali tiste, ki imajo veselje do takšne dejavnosti: igralce, instrumentaliste, recitatorje, itd. Priredili naj bi kvize, zabavne večere in morda tudi igre. Koristi bi bile večkratne, mladina bi koristno porabila svoj prosti čas, ohranili pa bi dejavnost, ki je danes nihče prav ne ceni, a je odigrala v preteklosti važno nalogo: kulturno in narodno osveščanje Slovencev.

M. Peternelj

V prostorih združnega doma v Cajnarjih ima nov obrat tovarna elektronskih naprav. Foto: J. C.

ISKRA – ELEKTROMECHANIKA, KRANJ

Zadovoljniz letovanjem

Socialna komisija pri izvršnem odboru sindikata Elektromehanike je letošnje poletje uspešno organizirala letovanja za člane Zveze borcev in socialno ogrožene.

Tako sta letovala 202 člana ZB, katerim je letovanje priporočila zdravstvena komisija na podlagi letošnjega preventivnega zdravstvenega pregleda. Za ta letovanja je šlo letos iz sredstev komisije približno 95.000 N din. Za vsakega letovalca je prispevala po 400 N din za 10-dnevno letovanje, plačala pa je tudi turistično takso.

Tudi nekaterim resno socialno ogroženim družinam so plačali vse stroške letovanja za nosilca omenjenih ugodnosti ter otroke. Odbori po TOZD pa so socialno ogroženim doplačali manjkajoči znesek do polne cene penziona, kar v celoti zneso 18.000 N din. Pri tem se je najboljši izkazal TOZD Števeci.

Vsi letovalci so bili zelo veseli teh ugodnosti ter zadovoljni s kraji bivanja. Organizacija letovanja zanje je prevzela Počitniška skupnost Iskre. Letovali so v Iskrinih in počitniških domovih kranjskega Zavoda za letovanja v Pineti pri Novigradu, Portorožu ter na Vodiški planini. Slednje je najela Počitniška skupnost Iskra zaradi pomanjkanja lastnih kapacitet. V.B.R.

Sodobna kontrola kakovosti

Pričujoči sestavek izpod peresa Francija Pogačnika, direktorja področja kakovosti v Elektromehaniki, je bil objavljen v reviji „Organizacija in kadri“. Zaradi aktualnosti ga posredujemo tudi našim bralcem v nekoliko skrajšani obliki. Predvsem namreč želimo usmeriti pozornost na prikaz preraščanja miselnosti, kateri je tehnična kontrola pomenila predvsem izmet in prerakanja, ali naj delo prekinemo ali ne, v mnogo širše območje – to je, v uravnavanje kakovosti na zaželeno raven.

Sodobna tehnologija omogoča, da je izdelkov za izmet le malo. Zato pa je pozornost pri uravnavanju kakovosti usmerjena na podatke o kakovosti surovin, o sposobnosti strojev in naprav, o sposobnosti delavcev – strokovnjakov, ki tehnološki proces vodijo, o zadovoljevanju želja kupcev in raznih tržišč, o primernosti skladišč in transportnih pogojev. Pozornost pa ne nazadnje velja tudi sprejetju primernih meril o kakovosti v okviru podjetja, republiškem ter državnem okviru.

Človek je že razmeroma zgodaj spoznal, da je vsaka njegova dejavnost nepopolna in to spoznanje ohranil do današnjih dni. Zaradi tega je potrebno, da še posebno v primerih, ko izvajamo zahtevnejša dela, ta tudi nadzorujemo in ugotavljamo, če rezultat vloženega truda in sredstev ustreza našim zahtevam in potrebam.

Zlasti v obdobju po drugi svetovni vojni, ko so se v kontroli kakovosti kot osnova za delo pričela uporabljati tudi teoretična

spoznanja matematične statistike, ko je razvoj industrije zahteval tudi od kontrole povsem nove organizacijske prijeme, da je lahko uspešno sledila kakovostnim zahtevam velikoserijske proizvodnje, se je bistveno menjal njen osnovni delovni koncept, od nekdaj veljavnega prebiranja – ločevanja kakovosti k sedanjemu principu krmiljenja kakovosti, kar je bistvo današnjega sistema integralne oziroma totalne kontrole kakovosti. Zaradi tega moramo dandanes vse naloge, ki jih ima kontrola kakovosti v sodobno organiziranem procesu, obravnavati z aspekta krmiljenja kakovosti in koordiniranja vseh aktivnosti v procesu nastajanja nekega proizvoda, ki na kakovost lahko vplivajo. S tem pa problematika, ki se poraja v zvezi s kakovostjo, nujno preraste razmeroma ozko področje tehnike in zajame še niz drugih aktivnosti kot so: ORGANIZACIJA, KADROVANJE, EKONOMIKA, PSIHOLOGIJA ODNOSOV MED LJUDMI itd. Če želimo dobiti pregled nad celotno problematiko kakovosti, je potrebno natančneje opredeliti posamezne aktivnosti, ki so v zvezi s kakovostjo. Pri tem bomo skupino enakih ali podobnih aktivnosti imenovali funkcijo. Pri

tem pa moramo ločiti pojem funkcije od organizacijske enote, ki posamezne aktivnosti izvaja.

Celoten pregled nad posameznimi funkcijami dobimo najenostavneje, če si predstavljamo, kaj vse moramo storiti, preden lahko proizvod prodamo. Tako se nam izoblikujejo tri osnovne funkcije: definiranje kakovosti, obvladovanje in ocenjevanje.

DEFINIRANJE KAKOVOSTI

Prva faza nastajanja novega izdelka je določanje osnovnih lastnosti, funkcijskih sposobnosti, videza, cene, sposobnosti „servisiranja“, zanesljivosti in še drugih kakovostnih parametrov novega izdelka, katerega naj v končni fazi prodajna mreža plasira na tržišče. To pomeni, da moramo določiti „kakovostni nivo“ novega izdelka, kar lahko označimo kot „osnovni zakon“, kateremu nato sledijo vsi ostali predpisi, ki določajo kakovost. Pri tem pa razlikujemo v grobem dva tipa proizvodnje:

1. proizvodnjo, ki proizvaža na zalogo
2. proizvodnjo, ki proizvaža po naročilu.

Če je izbira nivoja v prvem primeru napačna, izdelkov ne bomo mogli prodati. S tem bomo izgubili vsa vložena sredstva v razvoj, orodje, material in izdelavo.

kasneje pojavijo nepredvidene težave ali izgube, ker smo se strinjali z zahtevami, ki jih ne moremo izpolniti, ali pa so za to potrebni dodatni stroški. Izbira nivoja kakovosti je popolnoma ekonomska odločitev. Primerjati moramo pričakovani dohodek s potrebnimi stroški za doseg zahtevane kakovosti.

Na osnovi določene ravni je potrebno v razvojno-konstrukcijskih in tehnoloških oddelkih izdelati različne predpise, ki naj nedvoumno definirajo posamezne kakovostne karakteristike. To so predvsem:

- predpisi, ki definirajo proizvod (risbe, tolerance, recepture...)
- predpisi, ki definirajo proizvodne pogoje (tehnologija...)
- predpisi, ki definirajo sistem kontroliranja,
- predpisi, ki definirajo transportno-eksploatacijske pogoje.

Izdelava omenjenih predpisov, ki jih običajno izdelajo v podjetju različni oddelki, zahteva določene aktivnosti, ki pa so med seboj v bistvu enake oziroma podobne, tako da lahko govorimo tu o funkciji „definiranja kakovosti“.

Pri določanju posameznih kakovostnih parametrov moramo upoštevati definirani kakovostni nivo, želje oziroma zahteve kupcev, splošni predpisi in norme, proizvodne možnosti, točnost obdelovalnih strojev, obstoječa tehnološka oprema... in ekonomski učinek. To pa so faktorji, ki so med seboj često diametralno nasprotni in je zato potrebno iskati kompromisne rešitve med tehnično možno, kakovostno zaželeno in ekonomsko upravičeno konstrukcijo novega izdelka.

OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

Ko so načrti in predpisi izdelani, pričnemo v normalnih okoliščinah s proizvodnjo, kar lahko označimo tudi kot fizično uresničevanje od razvijalca-konstruktorja zamišljenega izdelka s čim manjšimi stroški.

Pri tem pa je potrebno poudariti, da je v proizvodnji vsako prizadevanje za boljše kakovostjo, kot je predpisana, prav tako nedopustno kot samovoljno razširjanje in spreminjanje kakovostnih zahtev. Dejstvo, da razvijalci često predpisujejo preostre kakovostne zahteve (tolerance), še ne more biti opravičilo za njihovo neizpolnjevanje.

V primerih, da je potrebna kakršnakoli sprememba oziroma odklone od predpisanih zahtev, je pravilen postopek za reševanje posameznih problemov sodelovanje razvijalca in proizvajalca ter ustrezne raziskave sposobnosti proizvodnega procesa oziroma upravičenosti visoke kakovostne zahteve.

V tej fazi procesa nastajanja novega izdelka se potrebne aktivnosti nanašajo na instaliranje kadrov, zagotovitev predpisanih pogojev, vzdrževanje orodja in strojev, nabavo ustreznega materiala, izvajanje predpisanih proizvodnih operacij itd. Vse te aktivnosti, ki so potrebne, da izdelamo kakovosten proizvod, združujemo v funkciji „obvladovanje kakovosti“.

OČENJEVANJE KAKOVOSTI

Nemogoče je, da bi bil izbrani kakovostni nivo (Kn) v projektu popolnoma uresničen, kot je tudi nemogoče, da bi bile v predvidenem procesu izpolnjene vse zamisljave

Iskrini koledarji so vsako leto med najbolj iskanimi, saj lahko mirne duše zatrdimo, da je našim oblikovalcem še vedno uspelo narediti tak koledar, ki je bil všeč vsem. Takšen koledar bo visel v Iskrinih delovnih kolektivih tudi prihodnje leto.

Prepričani smo, da bo všeč vsem, boljše rečeno skoraj vsem, saj so okusi tako različni, da je nekomu všeč eno, drugemu pa drugo. Kaj pa hočemo, smo pač različni, saj bi bilo drugače preveč žalostno. Namen koledarja ni samo v njegovi funkcionalnosti, saj ga imajo mnogi za dekoracijo tovarniške dvorane ali pisarne ali pa doma. Iskrini oblikovalci so skušali tema dvema lastnostima dodati še vzgojni moment. V koledarju za prihodnje leto želijo Iskrinim delavcem in vsem drugim predstaviti eno od sodobnejših smeri v slovenski slikarski umetnosti. Po številnih posvetih so se odločili za predstavitev treh odličnih slovenskih sodobnih umetnikov – krajinarjev Ive Šubica, Franca Novinca in Kamila Legata. Vsi trije izhajajo iz okolja Škofje Loke, ki ima v slovenski umetnosti posebno mesto.

Predstavitev slik teh treh umetnikov je vsekakor bistven korak naprej, od reprodukcij fotografij.

Neposredni osnutek in izbor del za slike, ki bodo objavljene v malem koledarju, so naredili v sektorju marketing v tesnem sodelovanju z enim najbolj uglednih slovenskih strokovnjakov na tem področju dr. Sedejem ter avtorji slik.

Slike so izbrali na osnovi številnih kriterijev, – vsebinskem in tematskem, glede na letni čas ipd.

Dvanajst slik v koledarju bo imelo veliki format in to približno 40 x 50. V sektorju marketing poudarjajo, da je zdaj njihova osnovna naloga ta, da bodo skušali skupaj s tiskarno zago-

toviti čimbolj izvirne barvne reprodukcije. – Skušali bodo doseči to, da bodo reprodukcije teh slovenskih umetniških slik res tako dobre, da jih bo vsakdo iztrgal iz koledarja ter uporabil za dekoracijo, saj ne bodo niti dosti pomanjšane od originalnih. Pobuda, da bi Iskra v svojih koledarjih objavljala reprodukcije del najvidnejših slovenskih likovnih umetnikov se je porodila že pred dvema letoma. Letos pa je zahvaljujoč nekaterim posameznikom le obrodila sadove. Pobudo, da smo se odločili za to smer, so podprli že številni predstavniki Iskrinih tovarn, žal pa je med njimi tudi več takšnih, ki dvomijo ali ne verjamejo v okus delavcev po tovarnah. Izgovarjajo se, da imajo njihovi delavci pač raje v koledarjih fotografije kot pa kaj drugega. Njihove ocene lahko zavrnemo, ker smo prepričani, da se večina delavcev v združenem podjetju Iskra zanima za

slovensko pa tudi svetovno umetnost, in prav tej večini je namenjen koledar. Žal prihajajo izrazi dvoma tudi od tistih, ki bi jim človek pripisoval večjo mero presoje in večji občutek pri ugotavljanju dejanskega stanja.

Kupec Iskrinega koledarja so izključno naše tovarne, vedno več pa je tudi Iskrinih kolektivov, ki kupujejo koledarje za svoje partnerje. Hkrati pa lahko ugotovimo, da nekatere naše organizacije ne kupujejo Iskrinih koledarjev, pač pa trošijo denar za nakupe po različnih založbah, čeprav je Iskra za svoje koledarje dobila doslej že številna priznanja, tako doma kot v tujini.

V sektorju marketing poudarjajo, da bodo zelo veseli, če bodo po izidu koledarja dobili dobronamerne kritike ali pohvale. Zavedajo se, da je težko zadovoljiti okusu večine v tako velikem kolektivu kot je Iskra. Dodajajo, da bodo tudi v prihodnjih letih nadaljevali z objavljanjem reprodukcij umetniških slik, če bo novi koledar Iskrinim delavcem všeč.

Spremembe pri porodniškem dopustu

Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci (Ur. l. SRS št. 18/74) prinaša tudi določila o spremembah koriščenja porodniškega dopusta delavk, ki bodo začele veljati 1. januarja 1975.

Zakon prinaša v čl. 48 in 49 naslednje spremembe:

Po preteku nepretrganega porodniškega dopusta v trajanju 105 dni ima delavka pravico

1. nadaljevati izrabo porodniškega dopusta še 141 dni, ali
2. delati 4 ure na dan do dvanajstega meseca otrokove starosti.

Podaljšan dopust (gl. tč. 1) v skladu s samoupravnim sporazumom o

medsebojnih razmerjih lahko namesto matere koristi tudi oče otroka, če otroka neguje in če sta se roditelja tako sporazumela.

Delavka, ki dela po 4 ure na dan do dvanajstega meseca otrokove starosti, ima v temeljni organizaciji združenega dela pravico do udeležbe pri delitvi sredstev za osebne dohodke za 4 ure na dan, za delovni čas nad 4 ure, ali če je delavka polnih dodatnih 141 dni doma, ima pravico do nadomestila osebnega dohodka po posebnih predpisih.

Navedena določila se bodo uporabljala tudi za delavke, ki bodo 1. januarja 1975 še na polnem porodniškem dopustu.

ISKRA – TOVARNA GOSPODINJSKIH APARATOV, RETEČE

Zanimanje za dopolnilno izobraževanje

V kolektivu Tovarne gospodinjskih aparatov v Retečah je opaziti dokajšen interes za dopolnilno izobraževanje. OZD omogoči šolanje zainteresentom s tem, da jim plačuje šolnino in zagotovi plačane študijske dopuste. Mislijo pa že tudi na organizirano in usmerjeno dopolnilno izobraževanje zaposlenih tako v okviru OZD kot tudi s pomočjo ustreznih izobraževalnih institucij. Pri tem je treba omeniti, da se tudi oni srečujejo s problemom pomanjkanja delovne sile, posebno take s PKV poklicnim profilom.

Za pridobitev ustreznega števila novih delavcev v neposredni proizvodnji bo nujno potrebno vlagati večja sredstva kot doslej v organizirano stanovanjsko gradnjo, ki pa je le deloma odvisna od OZD samih.

V.B.R.

področju varilne tehnike

Iskra

Ena izmed dvanajstih strani našega koledarja za prihodnje leto.

AUGUST - AUGUST

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

jalca-konstrukterja. Opravka imamo z odkloni od zastavljenega cilja, kar vodi do tega, da je realizirana kakovost (Kr) običajno nižja od definirane s kakovostnim nivojem.

Zaradi teh odklonov pa je potrebno stalno preverjanje, v kolikšni meri projekt ustreza postavljenim zahtevam in končni izdelek projektu.

Aktivnosti, potrebne za to preverjanje in primerjave, so v različnih fazah proizvodnega procesa v bistvu enake in jih označujemo z „ocenjevanjem kakovosti“.

Ta funkcija se praviloma pri današnjem pojmovanju kontrole kakovosti razteza od kontrole nivoja kakovosti, projekta, tehnologije, izdelave do eksploatacije in „servisiranja“.

Iz navedenih treh osnovnih funkcij za zagotavljanje kakovosti je razvidno, da je domena sektorja za kakovost omejena na funkcijo ocenjevanja, da pa aktivnosti iz prvih dveh funkcij – to je definiranja in obvladovanja – opravljajo drugi oddelki v podjetju.

Iz tega izhaja, da za kakovost ne more biti odgovorna zgolj tehnična kontrola, temveč sleherni član kolektiva za tisti del, na katerega se njegova poklicna dejavnost v podjetju nanaša. Zaradi tega se tudi pojem kakovosti ne more enačiti in uporabljati samo v zvezi s sektorjem kontrole, temveč mora biti prisoten v celotnem procesu nastajanja novega izdelka, če želimo, da bo ta izdelek tudi nosilec ekonomskih rezultatov našega dela. Vendar pa ima sektor za kontrolo zaradi dejstva, da so za kakovost odgovorni vsi, ki v procesu sodelujejo,

specifično nalogo koordiniranja vseh aktivnosti, ki zadevajo problematiko kakovosti ne glede na to, v katerem oddelku, sektorju ali področju v podjetju se posamezne aktivnosti izvajajo.

Za sektor kontrole ni bistveno, kdo izvaja posamezne naloge n področju kakovosti, pač pa je bistveno dejstvo, da se naloge izvajajo v skladu z definirano politiko kakovosti, katere nosilec je sektor kontrole, in da izvajane akcije prispevajo k vzdrževanju nivoja.

Za uspešno izvajanje nalog, ki jih ima sektor kontrole kakovosti, je potrebno, da je le-ta strokovno in disciplinsko samostojna enota, podrejena glavnemu direktorju podjetja. Sektor kontrole kakovosti je osnovni nosilec funkcije kakovosti. Njegova naloga je, da organizira, usmerja, koordinira in združuje vse aktivnosti, ki imajo za posledico zagotavljanje kakovosti izdelka, kakršno zahteva tržišče – to je, da izvaja glede na kakovosti, poslovno politiko podjetja. Iz navedenega izhaja, da se je koncept dela v sodobno organiziranem sektorju kakovosti bistveno spremenil v primerjavi z načinom, ki je veljal v preteklosti.

KONVENCIONALNA IN SODOBNA KONTROLA KAKOVOSTI

Preden si ogledamo bistvene novosti v sistemu sodobne kontrole, moramo najprej pogledati stanje v preteklosti na področju preverjanja kakovosti, pa čeprav je ta

„preteklost“ še danes prisotna v številnih podjetjih.

Kontrola je praktično nastala iz nujne potrebe. Podjetja so proizvajala, kot so vedela in znala, ter svoje izdelke pošiljala na trg. Tiste izdelke, ki kupcem niso ustrezali, so le-ti reklamirali, s čimer je proizvajalec dobil informacije, kaj trg zahteva, ter je na „zadnjih vratih“ postavil dodatno delovno operacijo, kjer so se izdelki sortirali na dobre in slabe. Kontrola je delala na principu „rešeta“, ki je prepuščalo samo dobre izdelke. V terminologiji regulacijske tehnike imenujemo ta način dela odprt krmilni krog (slika 1).

1. Kakovost ni bila definirana in praktično ni nihče vedel, kaj naj se klasificira kot napaka in kaj kot dobra kakovost, zato so bili tudi kriteriji ocenjevanja subjektivni in spremenljivi pod pritiskom zunanjih vplivov.

2. Obstajala je nejasnost o višini izmeta in popravila ter s tem povezanimi stroški. Nihče ni točno vedel, kakšen je delež slabe kakovosti po posameznih serijah ali šaržah. Izmet se je enostavno zbiral v posebnih zabojih, in ko so bili ti polni, so ga odpeljali.

3. Pri konvencionalni kontroli je bilo značilno, da so se nepomembne kakovostne karakteristike često strogo in natančno kontrolirale, medtem ko pomembnih stvari sploh niso preverjali.

Sodoben koncept kontrole se kaže v naslednjem primeru.

Na osnovi izkušenj je znano, da dobimo

iz peči dobre izdelke, če je temperatura žarenja v mejah 650°C + 10°.

Pri konvencionalni kontroli bi zahtevali kontrolo vseh izdelkov, ki pridejo iz peči. Proti tej zahtevi pa lahko postavimo trditve, da bodo izdelki dobri, če bo temperatura stalno v zahtevanih mejah. Kontrolo izdelkov nadomestimo torej s kontrolo proizvodnih pogojev, razumljivo, da moramo predhodno preveriti, če definirani pogoji pri podani kakovosti materiala res zagotavljajo kakovostne izdelke. Da pa kljub temu preprečimo, da bi zaradi kakršnekoli pomanjkljivosti v sistemu regulacije temperature peči slabe izdelke klasificirali kot dobre, izdelke ob koncu prekontroliramo z zelo majhnim vzorcem.

Iz rezultata tega pregleda sklepamo nazaj, če so bili proizvodni pogoji pravilno nastavljeni in krmiljeni.

Ta primer krmiljenja proizvodnega procesa z aspekta kakovosti je prikazan na blok-shemi št. 2. Krmilna veličina X v procesu regulacije je podatek o dejanski vrednosti posameznega kakovostnega parametra, ki smo ga dobili z meritvijo. Ta podatek je primerjan z vodilno veličino v (tolerančno območje). Tako dolgo, dokler je krmilna veličina v predpisanih tolerančnih mejah (w), drži primerjalni element krmilno razliko = „nič“; v procesu ni nobene spremembe. Če pa so tolerančne meje prekoračene – to pomeni, da obstajajo krmilne razlike, tedaj se mora spremeniti nastavitveni element tako, da so proizvodni pogoji ponovno v predpisanih mejah. Razumljivo pa je, da moramo izdelke, ki

so bili proizvedeni v vmesnem času, sortirati po shemi za konvencionalno kontrolo. V primerih pa, ko smo s sistematičnim delom proizvodni proces kakovostno obvladali – ko je proces pod kontrolo, tedaj poteka delo v glavnem po blok-shemi št. 2.

Vidimo torej, da pri sodobnem sistemu za zagotavljanje kakovosti uvajamo dve novi bistveni spoznanji, in to:

1. princip regulacije kakovosti kot glavni princip, ki je uporabljen na vseh področjih zagotavljanja kakovosti, in
2. kot delovno sredstvo matematično statistiko.

Uporaba matematične statistike tukaj bistveno presega zakone vzorčenja in je zaradi tega načano, kljub temu pa pogosto – izenačevanje statistične kontrole, z vzorčenjem.

Četudi posamezne serije na sortirnih avtomatih preizkušamo in ločujemo, upo, rabljamo rezultate kontrole za krmiljenje nadaljnjega proizvodnega procesa.

Zaradi tega je izrednega pomena za krmiljenje pogojev pri proizvodnem procesu, povratna vez informacij o kakovosti pravkar proizvedenih izdelkov, pri čemer nam matematična statistika rabi kot odločilen delovni pripomoček.

F.P.

Sklepi 4. seje Poslovnega odbora ZP

DNE 17. 9. 1974 V TOVARNI TELEKOMUNIKACIJ NA LABORAHI

Poslovni odbor združenega podjetja sprejema poročilo o poslovanju Zdrženega podjetja ISKRA v času od 1. 1. do 30. 6. 1974.

Rezultati poslovanja ZP ISKRA kot celote so ob upoštevanju pogojev poslovanja zadovoljivi in omogočajo ob ustreznih akcijah dosego ciljev, začrtanih z gospodarskim planom ZP ISKRA za leto 1974.

Za dosego teh ciljev pa bomo morali posvetiti posebno pozornost problemom v zvezi z likvidnostjo, investicijami, uvozom ter zaostriji kriterije v zvezi z nabavo, predvsem v pogledu cen in nesortiranosti materiala.

PO ZP se strinja s predloženimi smernicami poslovne politike Zdrženega podjetja ISKRA za leto 1975 s tem, da predlaga, da se sredstva za osvajanje tujih tržišč predvidijo v višini 3,5 milijonov din ter preverijo predvidena sredstva za splošno tehnično dejavnost in strokovne službe, če ne gre morda za dvojno pokrivanje istih stroškov.

PO ZP predlaga, da temeljne organizacije združenega dela pri izdelavi svojih planov upoštevajo s smernicami predvidene parametre razvoja ter da v primeru bistvenih odstopanj od teh parametrov potrebna konsultacija s plansko službo ZP.

Glede prispevkov za sklade in skupne službe ZP so predvidena sredstva orientacijska oz. aproksimativna, ki jih v planu sicer moramo upoštevati, vendar se ta sredstva ne morejo uporabljati prej, dokler niso dokončno izdelani in sprejeti programi koriščenja sredstev za posamezne sklade.

Z ozirom na predvideno povečano akumulativnost ZP se moramo odločiti, kateri dejavnosti bomo dajali prioriteto – inozemskemu trgu, domačemu trgu, razvoju, znanstveni dejavnosti, tehnologiji itd.

PO ZP sprejema poročilo generalnega direktorja in se strinja z izhodišči za reorganizacijo ZP ISKRA in principi branžnega povezovanja TOZD v ZP ISKRA.

PO ZP daje skupščini ZP poročilo – predlog izhodišč za reorganizacijo ZP ISKRA – v razpravo in sklepanje.

PO ZP sklene, da se v predlogu pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih mora upoštevati nova organizacija ZP ISKRA; zato naroča predlagatelju, da predlog pravilnika uskladi z novo organizacijo ZP ISKRA ter ga ponovno predloži poslovnemu odboru ZP v razpravo v mesecu decembru.

Pripombe k posameznim določilom predloga, je dostaviti ing. Bojanu Pretnarju, Raziskovalni inštitut.

PO ZP se strinja s predlogom dopolnitve samoupravnega sporazuma ZP ISKRA glede stimulacije izvoza in predlaga, da se predlog upošteva pri dopolnitvah samoupravnega sporazuma ZP ISKRA. Tekočo problematiko s tega področja je potrebno urejati s konkretnimi dogovori.

PO ZP sprejema na znanje informacijo o podelitvi mednarodnega priznanja „Prix de promotion internationale“ Zdrženemu podjetju ISKRA.

PO ZP predlaga skupščini ZP, da se stroški podelitve priznanja delijo v

enakem razmerju kot stroški uprave ZP za leto 1974.

PO ZP sprejema predlog začasne razdelitve dodatnih deviznih sredstev GDK v višini 100 milijonov N din za leto 1974 iz naslova povečanega izvoza. PO ZP pooblašča TOZD Zunanja trgovina IC, da po predlaganem razdelilniku vodi ustrezno evidenco koriščenja sredstev GDK zaradi končnega obračuna.

PO ZP v zvezi s problematiko sredstev iz GDK naroča IC, da podvzame ukrepe za optimizacijo in racionalizacijo uvoza ter pokrene potrebno akcijo pri pristojnih zveznih organih.

Koriščenje sredstev iz GDK poteka do nadaljnjega po dogovorjenih principih.

ISKRA – IEZE
TOZD ŽARNICE
LJUBLJANA, Kotnikova 16

objavlja
prosta delovna mesta za:

3 tehnologe

POGOJ: srednja šola elektrō ali strojne smeri, 3 leta delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok. Poskusno delo traja 2 meseca.

2 urejevalca strojev

POGOJ: poklicna šola kovinske stroke, 1 leto delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok. Poskusno delo traja 2 meseca.

vratarja-telefonista

POGOJ: končana osnovna šola, 1 leto delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok. Poskusno delo traja 1 mesec.

več delavk v proizvodnji

POGOJ: končana osemletka, poskusno delo

snažilko

POGOJ: končana osemletka, zazelene delovne izkušnje, poskusno delo traja 1 mesec.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave sprejema kadrovska služba TOZD Žarnice, Kotnikova 16.

TOZD ORODJARNA, Ljubljana – Stegne 17 STROJNEGA KLJUČAVNICARJA

V poštevek pride mlajša oseba z urejeno vojaščino in smislom za izdelavo specialne proizvodne opreme za lastno TOZD. OD okrog 2.500 – 2.800 din, kar zavisi od učinkovitosti opravljenega dela.

SNAŽILKO

za delo v popoldanskem času. Nastop dela takoj.

TOZD FERITI, Ljubljana – Stegne 19 ELEKTROMECHANIKA

jaki tok

urejena vojaščina

3 STROJNE KLJUČAVNICARJE

urejena vojaščina

Pismene vloge sprejema kadrovska služba, Ljubljana, Stegne 17 v 15 dneh po objavi.

Letošnjega, že tradicionalnega pohoda stotih žensk se je udeležila tudi Iskra (saj je prav tako ženskega spola). V razvedrilo udeleženkam je namreč alpinist – vodič Tone Sazonov na vrh Triglava (na sliki) ponesel naš prenosni TV sprejemnik „Minirama“, ki se je dobro odrezal.

Planinci Elektromehanike na Škrlatici

Vzpon na Škrlatico je bil najzahtevnejši od vseh že izvedenih pri sekciji. Težave so se pričele že pri organizaciji in se stopnjevale do izvedbe.

Sam odhod se je zavlekel zaradi zamude avtobusa in tako smo prispeli do izhodiščne točke v Klinu nekoliko kasneje kot smo predvidevali. Nestrpnost smo kaj kmalu pomirili, hujski problem sta bila namreč dež in veter, ki nas je vseskozi spremljal, čez vso Kriško steno, ves dan in nam zadal obilico težav. Šele zvečer se je zjasnilo. Razvedrilo so se tudi naši obrazi in v zavetišču je mahoma postalo še bolj živo in prijetno. Vzdušje je bilo torej pravo planinsko. Pomenili smo se o šahu in taroku, pa tudi šal ni manjkalo

in ne resnih pogovorov. Pogovorili smo se o naslednjem vzponu na Veliki Klek, o naših sosedih Italijanih, Avstrijcih itd. ter o nas Slovencih samih. Po našem mnenju smo narod „na nivoju“ – saj smo se povzpeli že na marsikak visok vrh, ne?

Drugo jutro nas je ponovno pričakalo deževno in turobno vreme. Prav nenadoma pa je izza oblakov posijalo sonce. Tako smo imeli čudovit vzpon na Škrlatico. Osvojili pa smo tudi vrh Razor. Stenar in Križ pa sta ostala neosvojena. Pa kaj bi tavalili, saj smo spričo težav prvega dne celo „presegli plan“.

Na težke trenutke in lepa doživetja nam bodo ostali nepozabni spomini!

Stanko Jošt prejema prvi nagradi za igrani film „Gosli“ in za dokumentarni film „Vsi na kolo, za zdravo telo!“

Lep uspeh kino amaterjev Iskra—EMO

Na gradu pri Železni dveri v Ljutomeru je bil 21. in 22. septembra 1974 že VIII. medklubski festival amaterskega filma Jugoslavije, kjer so po odločitvi žirije imenovane od UU FKK „Prlekija film“ predvajali 26 filmov, od 55 prijavljenih. Celjski amaterji so prejeli na njem kar dve prvi nagradi in to za igrani film „Gosli“ in za dokumentarni film „Vsi na kolo za zdravo telo.“

Podelitve nagrad se je udeležil tudi avtor obeh filmov Stanko Jošt, za sodelovanje na festivalu pa je FKK LT EMO prejel tudi priznanje.

VIII. medklubski festival amaterskega filma v Ljutomeru je bil prirejen v počastitev dr. Karla Grosmana prvega kinoamaterja na območju SR Slovenije in ostalih pomembnih obletnic, ki jih v letošnjem letu proslavlja fotokino zveza Slovenije.

Fotokino zveza Slovenije proslavlja letošnje leto srebrni jubilej petindvajsetletnice delovanja. V njej so združeni vsi fotoamaterji naše republike.

Slovenski fotoamaterji pa proslavljajo letošnje leto štiridesletnico prve mednarodne razstave umetniške fotografije, ki je ponesla ime slovenske umetniške fotografije po vsem svetu. S to razstavo se je še bolj utrdila takrat že dolgoletna tradicija slovenske fotografije in potrjevala njene kvalitete.

Tradicija slovenske umetniške fotografije ni zamrla niti med drugo svetovno vojno. V štiriletni osvobodilni borbi so slovenski fotografi prispevali

pomemben delež k dokumentiranju naše narodnoosvobodilne borbe.

Za enega od visokov dokumentarne fotografije iz narodnoosvobodilne vojne štejejo razstave fotografij znamenitega partizanskega fotografa Jozeta Petka, ki je pred tridesetimi leti na osvobojenem ozemlju v Gornjem gradu in Ljubnem priredil razstavo umetniških fotografij, posnetih med legendarnim pohodom štirinajste divizije.

Pred petinosemdesetimi leti je začela delovati v Sloveniji prva slovenska fotokinoamaterska organizacija „Klub amaterjev fotografov“ v Ljubljani. To pa pomeni, da letos fotokino zveza Slovenije z vso upravičenostjo proslavlja petinosemdesetletnico organiziranega delovanja slovenskega fotoamaterstva.

Društvo LT EMO že vsa leta po vojni močno podpira prizadevne celjske kino amaterje, ki so pokazali že v preteklosti zelo lepe uspehe. Tudi sedanjí uspeh je plod njihovega prizadevanja in vztrajnosti.

E. Jejič

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame
MARIJE BERČIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz rotacijskih strojev za podarjeni venec in izraze sožalja

hči Jelka Krč

ZAHVALA

Ob težki in prezgodnji izgubi moje drage mame JOŽEFE VEHAR se najtopleje zahvaljujem vsem sodelavcem iz ATC – Labore za podarjeni venec in izraženo sožalje ter spremstvo na njihni zadnji poti.

Slavka Gogala

ZAHVALA

Ob smrti našega nepozabnega
SLAVKA PIČULINA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz orodjarne, restavracije, kadrovske službe ter vsem ostalim članom kolektiva „Elektromehanike“ Kranj za podarjene vence, izraze sožalja ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zaljujoči:
Pičulinovi, Ambroževići
ter ostalo sorodstvo

Obvestilo

Prvo šolsko planinsko društvo v Sloveniji-PD Šolski center ZP Iskra Kranj vabi vse prijatelje gora, da se udeležijo slovesne otvoritve doma „Janeza Rezarja“ dne 6. oktobra 1974 ob 11. uri, ki sta ga s prostovoljnimi delom ter finančno pomočjo obnovila ter opremila Šolski center Iskre in ZP Iskra.

Dom bo nosil ime po Janezu Rezarju, učencu 3. E letnika tehniške šole, ki se je smrtno ponesrečil 3. oktobra 1971 v Begunjsčici.

Prisrčno vabimo vse planince, da s svojo prisotnostjo počastijo našo delovno zmagao.

Pristop do doma je mogoč z Ljubelja – 30 minut hoje od končne postaje smučarske sedežnice ali iz Žirovnice mimo Završnice (dobre 3 ure hoje), oz. slabo uro hoje od konca gozdne ceste pri lovski koči.

FOTO – KINOKLUB „JANEZ PUHAR“
FOTO – KINOSEKCIJA „ISKRA“ KRANJ
PRIREJATA

I. ISKRIN FESTIVAL AMATERSKEGA DRUZINSKEGA FILMA

na temo „DRUŽINA“ z namenom, da se filmski amaterji v ZP ISKRA spoznajo in prikažejo svoje stvaritve javnosti in prenesejo svoje izkušnje drugim.

I. POGOJI ZA SODELOVANJE:

Festivala se lahko udeležijo vsi kinoamaterji zaposleni v ZP ISKRA. Kinoamaterji lahko na festivalu konkurirajo s filmi formata 8 mm in super v črno-beli ali barvni tehniki z največjo dolžino filma do 15 minut. Filmi so lahko opremljeni z magnetskim tonom ali magnetofonskim trakom hitrosti 9,5 cm/sek.

II. PRIJAVA:

Prijavnica mora biti izpolnjena v celoti in čitljivo. Vsak film mora biti na posebnem kolutu z blankom na začetku in koncu traku.

Ton na magnetofonskem traku mora biti za vsak film na posebnem kolutu in označen s podatki.

Začetek tona mora biti označen z belim lepilnim trakom. Neopremljeni filmi ne bodo konkurirali.

Prireditelj zagotavlja varnost filmov, ne odgovarja pa za škodo, ki bi nastala pri transportu.

Zadnji rok pošiljanja filmov je 10. november 1974.

Filme bo ocenjevala posebna strokovna komisija, ki jo predlaga Foto kinoklub Janeza Puharja Kranj.

Nagrade za najboljše filme bodo:

- zlata medalja
- srebrna medalja
- bronasta medalja
- 3 diplome

Filmi in ostali spremni material bo vrnjen najkasneje v 15 dneh po zaključku festivala.

Filme oddajte vodstvu sekcije „ISKRA“ ali pa jih pošljite priporočeno na naslov:

Sindikalna organizacija
Foto – kinosekcija „Iskra“
Savska loka 1
64000 Kranj